

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.
Kilátó petit sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Kedd, augusztus 9.

Mai számunk főbb közleményei:

- MI van a kormány tarsolyában?
- A spanyol harc.
- Utazás a levegőben.
- Látogatás egy híres jósnőnél.
- Bankrabló jogászok.
- Elhunyt szerkesztő.
- Ehrlich és a gyermekek.
- Izgalmas football mérkőzés Aradon.

Nemzeti munka.

Arad, augusztus 8.

A parlamentnek most bezárult nyári ülészaka a legszebb reményekre jogosít a jövő alakulása tekintetében. Munkaképességének és munkaszerepetének eklatáns módon való megnyilvánulásával mindenekelőtt azt demonstrálta ez a Ház, hogy missziója fölismérésében a többség teljes odaadással folytatta és be is fejezte azt a tisztító processzust, a melynek javarészt az ország közvéleménye már elvégezte a választásokon, a mikor nemcsak kisebbségbe juttatta a koalíciós pártokat, hanem majdnem kivétel nélkül kibuktatta azokat az elemeket, a melyek akadályai lehetek volna az ország érdekeit szolgáló rendszeres parlamenti munkának.

A munkára vágyó guvernementális többség értelmi és etikai felsőbb-ségével annyira ránehezedett az ellenzékre, hogy a többhetes ülészak alatt egyetlenegyszer sem tétetett kísérlet a munka megzavarására. A kellő korlátok közé szorult ellenzék a kéthetes felirati vitában szabad folyást engedett ugyan nagy elkeseredésének, melyet a választási kudarc természet-szerűleg érlelt meg a legyőzöttek lelkében, de a többségi akarat szabad megnyilvánulásának nem merete erőszakos eszközökkel utját állni. A parlamenti rend és egyensúly helyreállítása lehetővé tette az új többségnek a nemzeti munka föl vételét. Es így el lehetett intézni azt a gazdag munkarendet, amelynek kellő időben való likvidálása igen közelről érintette a nemzet legvitalisabb érdekeit. A felirati vita befejeztével gyors egymásutánban tárgyalta le a Ház az indemnity- és unjoncjavaslatot, a román kereskedelmi szerződést és a beruházási javaslatot. Azonkívül még több kisebbrendű törvényjavaslat is került ez idő alatt elintézésre.

Mindenkinek, aki objektíven ítéli meg a képviselőház eddigi munkásságát, el kell ismernie, hogy bizalommal és indokolt reménységgel nézhetünk az új regime további működése elé. Amde azok, akik még most sem tudnak belenyugodni az ország javára megváltozott helyzetbe, nagyhangon kérdik: hát ez az „a nemzeti munka“, a mivel boldogítani akarnak bennünket?

Igenis ez! Csak kezdete bár, de némi türelem és jönni fognak az igazi, a Khuen-Héderváry kormány által kezdeményezett és az új kormányzat szellemében létesülendő alkotások. Nem ennek a kormányznak a hibája, hogy az új parlament nem eredeti alkotásokkal, hanem a régi

uralomból visszamaradt romok elta- karításával kezdhette csak meg a működését. Sajnos, hogy a legsürgősebb állami szükségletekről való gondoskodással korántsem likvidáltuk még az egész koalíciós örökséget. S nem épen a bankszabadság meghosszabítására, vagy az annexiók javaslatokra gondolunk, de még a választójogi reform ügyét sem tartjuk a legkellemetlenebb örökségnek. Mi első sorban a nemzetiségi és a horvát problémát tartjuk annak. Mert ez a két kérdés nemcsak mélyen belevág belpolitikánk egész strukturájába, hanem a magyar birodalom területi épségét is erősen veszélyezteti.

Azonkívül a nemzetiségi kérdés és horvát probléma a külpolitikára és nemzetközi pozíciókra is erős kihatással vannak és tangálják egyúttal a magyar nemzetnek a dinasztiahoz való viszonyát. Nemzeti munkánkban a célravezetőbb és magasabb értelmű, ahogy azt ez a kormány és a guvernementális többség kontemplálja, mindaddig szó sem lehet, amíg ez a két, nemzet testén rágódo kelevény el nem tűnik onnan. Amíg egyik kezünkkel állandóan a belső ellenség ellen kell védekeznünk, addig csak fél munkát végezhetünk a nemzeti regenerálás terén is. Az erőnek egy irányban való alkalmazásával érhetünk csak el befelé egy ránt nagy eredményeket, de igazi megizmosodás a centrifugális erők ártatlanná tétele nélkül el sem képzelhető. Az ellenzék is folyton azt állítja,

A régi aradi ujságirásból.*

Irta: Vass Géza.

Tizenhét és fél esztendőn keresztül irtam az Aradi Közlöny-be. Irtam mindent, vezércikkeltől le a szerkesztői üzenetig. Irtam napra, irtam éjjel: gyertyavilágnál, petróleum-nál. Mert nem fényeskedett ám mindig gáz, meg villany a redakciónak. Hosszu utja volt, míg a vékony fényű gyertyától fokozatosan, lassu türelemmel eljutottunk a telefon-riportig. Akkor jobb volt a szemünk. Fia'abbak voltunk. Ma már leöregedtünk. De azért írunk, írunk tovább, míg Mors imperator ökigyelme ki nem űri kezünkől csillogó fegyverünket, a kis acéltollat.

Sz mint tollammal szántom a papírt: visszagondolván Aradra, ezer emlék ujul föl előttem a régi, kedves napokból. Ismerős arok mosolyognak rám, ismerős utcák, ismerős házak intenek felém. Látok tisztán, ködpára nélkül. Mintha csak ma lenne. Mintha nem is esne közbe husznál több esztendő.

* Ezt a cikket a most elhunyt volt aradi szerkesztő félévvel ezelőtt írta.

Husz, vagy huszonnégy. Nem is tudom hány; oly régen volt, mikor Aradra kerültem ujságot írni.

Már akkor az arad-csanádi vasut palotájában csinálták a fiatal Közlönyt, mikor engem Hudy Árpád az Arad és Vidéke-től átvitt. Hosszuká, szűk, kellemetlen udvari szoba alkotta a szerkesztőségi műhelyt, a melyben öreg fe-lőseünk reggeltől estig lapokat olvasott s szűresőlgette meg a lás nélkül papirosból való szivarszívó szópókáján át a pettyes bőrű östöt. Mellette Törös Tivadar csatfogtatta rémesen az ollót s dudolt még rémesebben akkortját divatos operetteket. Ma már mind a kétfő esőndes ember. Nagyon esőndes ember.

Es eső des ember lett Boros Béni, a lap egyik megalapítója, minden nemesért hevülő intimus barátjával, Vásárhelyi Belával és Végli Auréllal, az én időmbeli pártelnökkel együtt. Ez a három lelkes férfiú adott irányt modern, szabad-lvű gondolkozással a Közlöny-nek s hozott érte sok-sok anyagi áldozatot. Mert akkor még csecsemőkorát élte a ma oly szépen megerősödőt, virágzó ujság s a kezdet nehézségei közt nemcsak névleg, de tényleg is lapfentartóknak kellett lenniök a lapfentartóknak.

Hindyék távozása után az utcai frontra költözünk. Parkettes, tapétás, uri helyiséget kapott a szerkesztőség, melynek akkor Boros Vida volt a feje. Soha kedvesebb, kellemesebb redaktort. Mi, fiatalok — én voltam a segéd-szerkesztő — valósággal rajongtunk Vida bácsiért, aki napról napra köztünk írta gömbölyű, formás betűivel a vezércikkeit. A hány nap, annyi ciceró; a hány ciceró, annyi gyöngyszem, stiliusbeli tőkély, okos ötlet, életrevaló gondolat s valamennyiben annyi szeretet a házáért, a városért s annak ügyeiért. Még ma sem tudom, honnét győzte — és győzi — Vida bácsi ezt a rangteget cikkirást.

Ugy fordult a sor, hogy Vida bácsinak le kellett tenni a szerkesztői tollat. Intrikáltak eilene valami kultuszminiszteri rendelettel, a mely összeférhetetlennek mondja a felelős szerkesztői tisztet a tanári állással. De ott maradt a lapnál azon túl is és írta tovább az ő pompás, ragyogó, magyaros vezető cikkeit, megtartván bennünket, a fiatalokat, változatlan szeretetben.

Uj szerkesztőt nem hoztak. Egy ideig Vá-sárhelyi Béla szerepelt a lapon, mint felelős. Biztatott, animált bennünket a munkára ez a

hogy nemzetünk nem tudja Bécs miatt kifejteti az erejét és hogy az osztrákok a kerékkötői gazdasági és kulturális megerősödésünknek. Ez az állítás nem ment ugyan minden túlzástól, de annyi igaz belőle, hogy mint gyöngéb fél, csak erős kitarással és lankadást nem ismerő küzdelemmel tarthatjuk fel hatalmi egyenjogúságunkat és biztosíthatunk országunknak még tulsulyt is Ausztriával szemben.

De ebben a hegemoniáért folyó kulturális és gazdasági mérkőzésben szükségünk van minden egyes erőtegyezőre. És nem nélkülözhetjük ebben a harcban a nemzetiségek és a horvátok támogatását sem. A miért is a nemzeti munka felvételének alapfeltétele ennek a két kérdésnek minél gyorsabb és minél helyesebb módon való megoldása. Már csak azért is, mivel a múlt tanulságai szerint osztrák jóakaróink mindig ezt a két faktort mozgósították ellenünk, a mikor a nemzet és a dinasztia közti viszony bármely okból is meglazult.

Maga a koalíció is érezte, hogy a magyar nemzet mindaddig nem fejthet ki hatályosabb ellentállást a bécsi hatalommal szemben, a míg a nemzetiségek vak eszközei a bécsi hatalomnak. Ennek az igazságnak a fölismérése inspirálta Apponyi Albertet, a volt vezérő bizottság egyik alakját annak az axiómának a felállítására, hogy három fronttal szemben nem védekezhetik egyszerre a magyar nemzet. Ez a gondolat lett szülője a fiumei rezolúciónak és Supilóék szégyenteljes elhatalmaskodásának is. Hiába tiltakozott a szerbekkel való szövetség ellen a vezérő bizottság emlékeztetésére Andrassy Gyula és Bánffy Dezső, a többség Polónyinak és Batthyánynak adott igazat. Ez létrejött az a veszedelmes frigy, a koalíciós korszak egyik leg-szomorubb emléke. Pedig Apponyi gondolata alapján nagy igazságok-

nak volt a kifejezője. De az akkori hatalmasok, mint sok minden egyebet, az e gondolatban rejlő igazságot is félremagyarázták.

A nemzeti erők koncentrációja nem jelentheti ugyanis azt, hogy szövetségünk olyan elemekkel, a melyeket határainkon túl működő kezek mozgathatnak a magyar imperium történelmi hivatásának csirájában való megfojtása és Ausztria-Magyarország nemzetközi biztonságának a kompromittálása céljából.

A helyes irány az, a melyre Tisza István mutatott rá a felirati vita folyamán a román kérdéstről mondott nagyszabású beszédével és a mely irány azóta plasztikus formában kezd kidomborodni Khuen-Héderváry ama politikájában és ténykedéseiben, a melyeket eme nagy horderájú kérdések taktikai és érdembeli kezelésében érvényre juttat. Az az államférfiu, aki megtalálta és ha megtalálta keresztül is viszi e nehéz problémáknak helyes megoldását, az a legnagyobb szolgálatot teszi hazájának és örök hálára kötelezi nemzetét. A cél oly nagy, elérése annyira a nemzeti lét és az állam integritásának a kérdése, hogy annak eléréseért vitális érdekeinkkel összeegyeztethető áldozatoktól sem szabadna visszariadnunk.

Ha IV. Henriknek Páris megért egy misét, a nemzetiségi és horvát ügy kielégítő módon való megoldása is megér némi áldozatot. A pillanat különben is nagyon kedvező. A horvát-szerb koalíció kimulófélben, a románok közt pedig ismét szóhoz jutottak a józanabb elemek. Annál feltűnőbb és annál is inkább elítélendő az ellenzéki sajtó némely organumának az az elvakultsága, melylyel ezt a két kérdést is kezelik. Ha van kérdés, melyben mindnyájunknak egyet kell értenünk és amelynek sikeres megoldása nem párt- hanem országos érdek, úgy bizonyára a horvát és a nemzetiségi veszedelem az. (S. S.)

Mi van a kormány tarsolyában?

— Őszi munkaprogram. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 8.

A parlament nyári szünetet kapott: s a képviselő urak mára már elszédedtek a szélrózsa minden irányába, közel kéthónapos pihenőre. A törvényjavaslatok, amikkel a t. Ház helyreállította az ország békéjét és nyugalmát, immáron egészen telő alá kerültek s nem kell aggódní, hogy valami váratlan politikai izgalom újra felkorbácsolja a szenvedélyeket. A nyugalom és pihenés édes perceiben azért nem pihen az állami gépezetnek az a munkája, amely előkészíteni hivatott a parlament őszi ülészakájának munkásságát.

Egy vezető államférfiu, aki a kormány jövő terveit illetőleg teljesen tájékozott, erre nézve a következő felvilágosítással szolgál:

— Mindenekelőtt — s ez a legfontosabb — egészen bizonyosra vesszük, hogy őszezel éppen olyan simán fog menni a tanácskozás, amint ezalatt a hónap alatt ment. Az ellenzék érzi, hogy sokkal megelőbbben szolgálja hivatását, ha obsztrukció helyett megőrzi a tanácskozás szintjét. Éppen ezért a kormány biztosan számít arra, hogy a jövő évi költségvetést s az unionejtalékot idejekorán megkapja. Ezenkívül letárgyalatja az annexió javaslatot, becikkelyeztet egy csomó apróbb törvényjavaslatot s még karácsony előtt telő alá viszi a közös bank szabadalmának megújítását is. Nagjobb és élesebb harc ilyenformán csak a házszabályrevízióval kezdődhetik. A revízió tudvalevőleg a hadügyi tervek emelésének lesz a beharangozója s így egészen bizonyos, hogy az ellenzék minden eszközzel igyekszik majd megakadályozni. Sikeresnek fog-e a kormány ennek dacára a revízió keresztülvajtása, — ez persze olyan kérdés, amelyre ma még lehetetlen feleletet adni. A közvélemény hangulata kiszámíthatatlan s ami ma még egészen bizonyosnak látszik, egy-kettőre bizonytalanná válhatik. Annyi tény, hogy a Khuen-kormány a tél derekán állja ki majd az igazi — tűzpróbát.

Idáig szól az információ, amely azért is értékes, mert a munkapárti forrás maga sem bizik feltétlenül abban, hogy a Khuen-kormány minden akciója sikerrel fog járni.

talpig gavallér, talpig előkelő ur, ki a kormánykörökben való mesés összeköttetéseinél fogva sok szenzációs, országosan feltűnést keltő politikai anyagot adott nekünk megírásra. És hogy jobban menjen a dolog, nem jött be hozzánk egy-egy doboz finom szivar nélkül. Az volt a külön honorárium, amiért helyes formába öltöttük a gondolatait. Néha, ritkán, maga is írt. Rövid, rapszódikus mondatokat vetett papírra s ezek a lap élén, mindenkor cím nélkül jelentek meg. Erről lehet a Vásárhelyi Béla cikkeit fölismerni.

1892. karácsony estéjén, mikor az alig négy tagból álló redakció az ünnepi nagy szám összeállításának izgalmaiban volt elmerülve, a szerkesztőségi szobával szomszédos teremben igazgatósági ülést tartottak a lap urai. Egyszerre közénk toppant Vásárhelyi Béla s derűs, mosolygó arccal így szólt hozzám:

— Ősém, úgy határoztuk, hogy máától fogva te vagy a felelős szerkesztő.

Nem tagadom: lángba borult az arcom. Azt se tudom, mit feleltem a meglepő hírre. Vagy hogy egyáltalán feleltem-e valamit. Nem esoda. Huszonnégy éves voltam akkor, ezzel a korról az ország összes politikai és nem poli-

tikai lapjainak a felelős szerkesztői közt bizonyára a legfiatalabb.

Vásárhelyi bucsulevelst írt, én pedig egy pár soros baköszöntőt fogalmaztam. És folytattuk tovább a munkát: a karácsonyi lap szerkesztését. Ebből az emlékeztetés napból ma is megmaradt a fejemben annyi, hogy a feleségem irgalmatlanul lehordott — másnap reggel. Mert akkor nős voltam már, fél esztendő férj. És mert ifju munka'ársaim azon frissiben meleg szeretettel installáltak. Természetes, hogy ebből virradatra vetődünk haza. S az is természetes, hogy az asszony, látván a lapot és átértvén a helyzetet, hamar megbékélt. Hát ilyen az élet.

És amint végig gondolok az életem, a kedves multon: újból ismerős arcom intenek felém annak kódéből. Az én munkatársaim, akikkel oly sok éven át együtt csináltuk, irtuk a Közönlönyt, veszekedve, verekedve a dolgokkal, az emberekkel, mindig izgatottan, de a lap iránt a legnagyobb, legodaadóbb szeretettel. Ez volt a talizmánunk, az erőnk.

Feltűnik előttem az első, a legfiatalabb redakció: Verner László, Hatos Tivadar, Wittinger Ernő. Aztán a többiek: Hrabovszky Lajos, Kosztka Mihály, Gily Ede, majd Szöllösi

István, Lengyel Sándor, Szöllösi Zsiga, Edvi-Ilés László, Radó Károly s az újabb korból Heltai Hugó, Hegedüs Loránd, Hunyár Algeron, Zima Tibor, Faragó Rezső, Losonczy Zoltán, Kaszab Géza, Károly József, Kempelen Béla és mások. Azután Szóts Pál, Adorján Sándor, Alföldi Béla, Kéry Gyula, akik lázas munkában lefolyt éjjeli inspekciónk alatt igen sok budapesti telefonnal zaklattak bennünket. És látom kiadóhivatalunk ős fejét, Pekár Károlyt, akinek egyszer az az ötle e támadt, hogy bélyeges nyugtára adja ki a lap munkatársainak a fizetését. Szegény boldogult Hrabovszky, a szeniális ifju poéta, krajoáros bélyegekkal egész iv papirost beragasztott. Nem is követelt az öreg ur többé stemplit. S látom végül a derék nyomdai személyzetet: Lövey Nándort, a mettört és Buday Gyulát, a faktort s velük mind, mind azokat, akikkel tizenhét és fél esztendőn keresztül együtt dolgoztam jobban, rosszban, szakadatlanul.

Tengernyi epizód történt velünk ez alatt a hosszú idő alatt. Nekem mind kedves, derűs, bohókás emlék, melyekre szívesen gondolok vissza deresedő fejemmel is. A sokból csak egyet ragadok ki. Egyet, amely rendkívül jellemzi az én néhai derék gazdáim: Boros

A spanyol harc.

— Meghátrált a Vatikán. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 8

A Canalejas-kormány erélyes felépésének megvan a hatása. A Vatikán meghátrált. San-Sebastianban a nagy tüntetések elmaradtak és csak apró-cseprő összeütközések voltak. Állítólag maga a pápa lépett közbe, hogy a tüntetések elmaradjanak.

Mai távirataink ezek:

A vasárnapi tüntetések.

San-Sebastian, augusztus 8. San-Sebastianban a vasárnap délelőtt nyugodtan telet el. Délután üresek lettek az utcák, sibenben hangosak a vendégfogadók, a vendéglőkertek és mindenfelé vigan szólt a zene. A városi parkokban, mint minden vasárnap, katonazenekarok játszottak. Megjött a hivatalos jelentés, hogy a baszk tartományok négy kerületének katolikus bizottsága letett a tüntetés tervéről. A hír a karlisták közt nagy megdöbbenést keltett, de annál nagyobb lett az öröm a nyaralóhely közönsége és San-Sebastian tékés polgársága körében.

A délután is csöndesen mult el, mikor azonban sötétedett, kisebb csoportok, papjaik vezetésével, beszállingóztak a városba. A jó bor is megettette a magát. Hangosak lettek az utcák, de Civila Gardia diszgyenyruhás embe-reinek békés felszólítására elazéledtek a csoportok.

Este tíz óra lehetett, mikor a Centro Wasku épületének erkélyén egy bilbaói lelkész elkiáltotta:

— Pusztuljen Canalejas, halál reá!

Egy másik ember pedig:

— Vesszen Spanyolország!

Épen arra kocsizott a kormányzó és meghallotta. Egy intésre városi gárdisták mentek az épületbe és katonaság bekerítette a klubházat. Időközben temérdek ember csoportosult a Centro Wasku körül. Valamennyien a kormány hívei és megakarják ostromolni az épületet. E pillanatban egy pap az utcán ismételte a kiáltást:

— Pusztuljen Spanyolország!

De mindjárt futni is kezdett. Az emberek utána. Bérték, leütötték lábáról és biztosan agyonverik, ha csendőrök ki nem szabadítják. A kormányzó rendeletére egy törvényszéki bíró megjelent a helyszínen, a baszk klubházban talált tüntetőket, számszerint százötven embert, letartóztatta és kocsikon vitette a törvényszék fogházába. Amerre a kocsik elhaladtak, néhány száz főnyi közönség gyülekezett. Mindenkinek dorong vagy kő volt a kezében. Ha a katonaság és a városi gárdisták idejekorán ott nem teremnek, nagy baj lett volna, így azonban bántódás nélkül vitték a foglyokat a törvényszékre. Már tegnap megkezdte a kihallgatást Lerma főügyész azok ellen, a kik a miniszterelnökhöz sértő tartalmu táviratokat intéztek.

San-Sebastianból jelentik: A várost nagy katonai készenlét tartja megszállva, hogy minden zavargást és összeütközést megakadályozzon. Főleg sok a katona a kikötőben, mert a raktárakat féltik a rombolástól. A közeli községekből igen sok klerikális érkezett, a kik készen voltak arra, hogy zavargásba kezdjenek, minthogy azonban erre nézve felsőbb utasítást nem kaptak, legnagyobb részük még vasárnap visszautazott falujába.

San-Sebastianba akart utazni a külügyminiszter is, mikor azonban nyilvánvaló lett, hogy a tüntetés elmarad, lemondott az utról.

San-Sebastian, augusztus 8. Tegnap Biskaya tartományból igen sokan érkeztek a tüntetésre. Az utcán csoportokba verődve sétáltak. Legnagyobb részüket igen meglepte az erős katonai készenlét, de még jobban az, hogy a nagy katonai csapatok közeledtek papjaik, a kik pedig seregestül jöttek velük, egyszerűen elfutottak és otthagyták őket a fegyverekkel szemben. A város közönsége nagyon meg van elégedve a kormánynak a nyugalmat biztosító rendszabályaival. Szinte fölöslegesnek is tartják a városban összpontosított csapatok megerősítését és azt az intézkedést, hogy a katonaság egyideig még a városban maradjon. Most már egészen biztos, hogy semmitől se kell tartani.

San-Sebastian, augusztus 8. A város egészen csendes. Az utcákon tapasztalható élénkebb forgalom a mára hirdetett bikaviadalnak tulajdonítható.

Madrid, augusztus 8. A Fabra ügynökség

jelent San Sebastianból: Tegnap este tíz órakor egy ház erkélyéről és ablakaiból klerikálisok lekiáltották az utcára:

— Vesszen Spanyolország! Eljen a pápa!

Erre több száz liberálisból álló tömeg ostrom alá akarta venni a házat. Már igen komolyra fordult a helyzet, mikor megjelent a kormányzó erős rendőrség és csendőrség élén és szétoszlatta a tömeget. Több helyen azonban a liberálisok mégis összetűztek a klerikálisokkal. Botokkal és kövekkel harcoltak egymás ellen s több ember megsebesült. Negyvennégy letartóztatás történt.

A csendőrség a város közepén egy házban motozást tartott és sok fegyvert s nagymennyiségű töltényt elkobzott. Harminckét újabb letartóztatás történt. Raggel három órakor a csendőrség visszament a kaszárnnyába és a nyugalom helyreállott.

Róma, augusztus 8. Jól értesült körök szerint a san-sebastiani tüntetés elmaradása egyenesen a pápa parancsára történt.

Vannutelli bíboros nyilatkozata.

Vincent Vannutelli bíboros a „Giornale d'Italia” egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy Merry del Val bíboros, pápai államtitkár sem vele, sem pedig a bíborosok testületével nem tanácskozott előzőleg. Merry del Val az ő politikáját a bíboros kollégiumra való tekintet nélkül hajtotta végre. Vannutellinek nézete szerint a szentszék mindent elkövet, hogy a viszály kiéleződését elkerülje. Canalejasról a következőket mondta a bíboros:

— Rettenetes ember! Reméljük, hogy az isten megváltoztatja az ő felfogását!

Arra a kérdésre, vajjon Alfonz király helyesli-e miniszterelnököknek politikáját, ezt felelte Vannutelli: Alfonz kezdettől fogva hü és buzgó fia volt a katolikus egyháznak, azonban ő fiatal s most erős kezek tartják őt.

A „Giornale d'Italia” munkatársa beszélt Vannutelli ügyvédrel, a bíboros unokaöccsével is s azt tapasztalta, hogy annak nézetei teljesen fedik a bíboroséit.

— A vatikáni államtitkárságnál — mondta Vannutelli ügyvéd, — még nem látják be, hogy a Vatikán nem követheti ugyanazt a politikát, mint ötven hatvan évvel ezelőtt. Az idők megváltoztak s az egyháznak alkalmazkodnia kell ehhez. Merry del Val nagy hibát követett el akkor, amidőn mindjárt kezdettől fogva túlerélyesen járt el. Ha Merry del Val diplomatikusan, taktikázva, nyugodtan fogott volna a dologhoz, elkerülhető lett volna az, hogy az

Béni és Vásárhelyi Béla nobilis gondolkozását.

Zajos választási harc volt. Falk Miksával szemben Atzél Péter vette fel a küzdelmet. Győzött is roppant tömegével a szavazatoknak. Az egész város ideges izgalommal kísérte az előkészületeket.

Ebbe a forró hangulatba Jankay József, az ősz népköltő — meghalt azóta ő is — beledobott a Közlöny hasábjain Atzél ellen egy tréfás poszmát. Nem valami kitűnő vers volt, de szatirájával csipett, mart élesen.

Másnap arra ébredtünk, hogy az öreg Alföldben — hogy mindennek el kell az idők során mulni: embernek, lapnak egyaránt — válasz jelent meg a versre. Még pedig a vezető helyen, Boros Béni aláírásával.

A helyzet megértéséhez tudni kell, hogy Atzél elnöke, Boros Béni pedig vezérigazgatója volt az arad-osanádi vasutnak. Az Alföld nemzetipárti politikát vallott — ez a politika is meghalt azóta végkép — s mint ilyen, támogatta Atzél Pétert. Igen ám, de Boros Béni egyik oszlopa volt az Aradi Közlönyt kiadó részvénytársaságnak is. Tehát kész pikantéria: a részvénytársaság oszlopos feje visszavágott saját lapjára az ellenlapon. Még pedig nem a

virágok nyelvén, hanem amugy magyaros késséggel.

Nagyon jól tudtuk, hogy ezzel a cikkel tartozó kötelességet vélt leróni Boros Béni, a vasuti társaság elnöke iránt. Mindazáltal minket elragadott a hév. Először megdöbbenünk, azután koronatanácsra gyűltünk össze: én, Trabovszky és Keszka Miska. Szóval az egész szerkesztőség, az egy Vida bácsin kívül, akit nem vonhattunk bele a palotaforradalomba.

Abban történt egyhangu megállapodás, hogy lemondunk valamennyien. Akár a miniszterek, mikor a parlamenttől bizalmatlansági szavazatot kapnak. Lemondunk azért, mert tisztában vagyunk azzal, hogyha maradunk, az egyértelmű lesz a támadó cikk éles kitételeinek zsebrevágásával. Mert bizonyos, hogy Boros Bényt a saját lapjában nem pogonyíthatjuk le, sőt egyáltalán nem is fel lehetünk, még a legszelidebb formában sem.

Mindenre eltökélten, testületileg fölmentünk Vásárhelyi Bélához, a lapot kiadó részvénytársaság elnökéhez. Előadtam a dolgok állását részletesen és kijelentettem, hogy arra való tekintettel a szerkesztőségből mindhárman ezenem kilépünk.

— Dehogy léptek! — szólt Vásárhelyi higgadtan, harag nélkül. — Hát ki mondja, hogy ne feleljetek? Feleljetek s írjátok azt, a mit akartok.

— S Boros Béni ur?

— Bizzátok rám. Én majd elintézem vele a többit.

Fölcsillant a szemünk. Vigan, az önértéért küzdött csata diadaljának büszkeségével tértünk vissza a redakcióba. Ott megfogalmaztam a választ, amely illő tisztelettel ugyan, de Boros Béniének mégis csak kellemetlenkedő formában utasította vissza a cikk hangját és egész tartalmát.

A cikk tetszett. Szerinte a városban beszéltek róla. És mi a választási harcban való fényes bukás dacára is nagyot nőttünk.

Most már elmondhatom, hogy Boros Bénié is tetszett a mi férfias fellépésünk. Helyeselte, hogy válaszoltam. Szóval tisztáztuk a dolgot kellőképp. Boldogult Boros Béni az ő kedves, csöndes derűjével még kibékülési lakomát is rendezett (amint ő mondta) a szerkesztőség tiszteletére.

ellentétek nyílt konfliktusba törjenek ki. Érdekes, felemlítésre méltó dolog, hogy a pápa mindig csak Merry del Val és Vives y Tutót hallgatta meg. A többi bíborosokat a szentszék kirekesztette és kirekeszti a politikából. Végül megjegyzi az ügyvéd, hogy a legjobb lenne, ha Merry del Val otthagyná állását; ő meg gondolatlanúságával mindent elrontott s alig akad most ember, aki az ő hibáit megreparálni tudná.

Ehrlich és a gyermekek.

— A preparátum újabb alkalmazási módja. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 8.

Pfeiffer Gyula budapesti orvos — mint Berlinből jelentik — Ehrlich professzornak a 606. preparátum egy igen érdekes új alkalmazási módját proponálta. Pfeiffer azt ajánlotta, hogy olyan esetekben, mikor az anyák már egyszer szifiliszos gyermekeket, vagy a vérbaj miatt halvaszületett gyermekeket hoznak a világra, a preparátummal a legközelebbi gyermekszülés előtt kezeljék az anyát, mert az anyának a beoltása kilátást nyújt arra, hogy a születendő csemő egészséges lesz. Ehrlich tanár másfél órát tanácskozott Pfeifferrel és annak a véleményének adott kifejezést, hogy az eszmét nagy horderejűnek és alkalmazását kiható fontosságúnak tartja. Ehrlich tanár husz adag oltószert bocsájtott Pfeiffer dr. rendelkezésére és meghagyta neki, hogy a szernek minden egyes esetben való alkalmazásáról és a kísérletek eredményéről őt értesítse. Ugyanezzel az eszmével fordult Ehrlichhez Jakob dr. freiburgi orvos is, de Ehrlich kijelentette, hogy miután a kezdeményezés Magyarországból indult ki, a prioritás elvénél fogva a kísérletezéssel Pfeiffer doktort bízta meg.

Innsbruckból jelentik: Az iteni dermatológiai intézet vezetője, Merk Lajos dr. egyetemi tanár a következőképp nyilatkozott az Ehrlich preparátummal tett oltások eredményeiről:

— A preparátummal az innsbrucki klinikán eddig tizennyolc személyt oltottunk be, köztük egy gyermeket és két áldott állapotban levő nőt. Összes betegségeknél az oltás nyomán a már ismert eredmények mutatkoztak. Az eddigi észlelések alapján azon véle-

ményen vagyunk, hogy az Ehrlich szerumnak annál nagyobb a hatása, minél régebbi a megbetegedés és mennél pusztítóbb a befolyása a szervezetre. Azok a prágai hírek, melyek szerint az oltások nyomán káros mellékjelenségek lépnek fel, nem felelnek meg a valóságnak. Ilyeneket mi nem konstataáltunk. Nem igaz az sem, hogy az oltás a betegeket lehangolja, vagy komorrá teszi. Ellenkezőleg, betegeknek kedélyhangulata nagyon kielégítő és azok a csekély fájdalmak, amelyek az első órákban az oltást kísérik, nem hangolták őket le. Reflex zavarokat és más káros elváltozásokat szintén nem konstataáltunk. Kiterjedt a figyelmünk a krónikusan visszaesőkre is, akik közül többeket szintén beoltottunk. Eddig hét betegünk teljesen gyógyultan hagyta el a kórházat. Csakhogysajnos, a gyógyulókat tíz napnál tovább nem igen lehet a kórházban tartani.

MULATSÁGOK.

* Népünnepély a városligetben. A magyarországi munkások nyugdíj és rokkant-egylete nagy-sikerű népünnepélyt rendezett tegnap délután az aradi városligetben. A ligetben ez alkalemből egész sereg szórakoztató és virágáros sátor volt felállítva, amelyek között százakra menő közönség hullámozott. A nagyteremben 5 órakor kabaréelőadás volt, amelynek műkedvelői közül különösen Sárga Ilonka tűnt ki. Nagy terjedelmű, szép csengetésű hangja még iskolázatlan ugyan, de máris nagy reményekre jogosít. Este ugyancsak a ligetben táncmulatság volt, amely kitűnő hangulatban reggelig tartott. A megjelent hölgyek névsora a következő: Margit Piroška, Tótfalusi nővérek, Vizváry Margit, Kalmár Mariska, Donát Mariska, Bartlenczy Teri, Szabó Margit, Szabó Irma, Bródy nővérek, Korbán Irma, Schilling Józsa, Horváth Böske, Koméll Jolán, Felföldi Juliska, Braun Rezső, Hermann Rozsi, Tóth Juliska, Kintz Ilonka, Tarky Maris, Mészáros Viki, Bálint Katica, Polgár Teréz, Szigethy Erzsébet, Vitéz Marosa, Endrey Rózsi, Gogg nővérek, Horváth Irén, Csikvári Rózsi, Tumó Irma, Geppert Margit, Endrey Mici, Molt Teréz, Stauffer Annus, Rónai Hajnal, Dandi Imréné, Vizváry Istváné, Kristóf Györgyné.

(=) Táncmulatság Pécskán. A pécskai ifjúság az árva- és szolgadobozamaggyei károsultak javára 1910. évi augusztus hó 20-án (Szt. István napján) a Heller szálloda kertelvéiségében (szedvőzölden idő esetén a tereben) zártkörű táncmulatságot rendez.

Bankrabló jogászok.

— Svéd banktolvaj a budapesti rendőrségen. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 8.

Junius tizedikén, nappal, vakmerő lopást követett el Stockholmban három fiatalember. Egy ottani előkelő bankoég ajtaján felfeszítették a levélszekrényt, kivették a benne lévő leveleket és elmenekültek. A levelek egyikében huszonezer korona értékű váltó volt, ezeket néhány perccel a lopás elkövetése után egy másik banknál beszámoltatták s a pénzzel megszöktek. A stockholmi rendőrség napokig nyomozta a vakmerő tolvajokat, azonban nem tudott nyomukra akadni. Táviratozott minden európai rendőrségnek, de minden eredmény nélkül; a tolvajok úgy ellillattak, mint a kámfor. Hónapokig tartott a tolvajok után indított hajszá, míg végre most kézre kerültek. Kettőt közülök nyolc nappal ezelőtt fogtak el Bécsben, a harmadik pedig ma került a budapesti rendőrség kezére.

(A svéd rablók Bécsben.)

Egy bécsi mulatóhelyen az elmúlt héten vígan mulatott három, választékos eleganciával öltözött fiatal ember. Idegen, angolos hangzású nyelven beszéltek, melyet a mulatóhelyen senki sem értett. A nagy mulatozás nem kerülte el a mulatóhelyen jelenlevő rendőrtisztviselő figyelmét és szemmel tartotta a költöző idegeneket. Mikor fizetésre került a sor, a mulató társaság tagjai egész csoportban svéd bankjegyet vettek elő s azzal akarták kiegyenlíteni számlájukat. A rendőrtisztviselők ekkor jutott észébe a stockholmi körzés, odalépett az asztalhoz és felszólította a társaság tagjait, hogy kövessék őt a rendőrségre. A három közül az egyik erre elmenekült, a másik kettőt előállították a bécsi rendőrségen, ahol igazolták, hogy Peter son Kar és Helling Birge uppsali egyetemi hallgatók. Azt állították, hogy tanulmányuton vannak Bécsben. Rendkívül sok pénzt találtak náluk s minthogy a rendőrség gyanusnak találta őket, egyelőre mindkettőt őrizet alatt tartották. Elmenekült társukat mindenfelé keresték a detektívok, de nem tudták megtalálni. A bécsi rendőrség táviratozott Stockholmba s közölte az ottani rendőrséggel az elfogottak személyleírását. Csakhamar megérkezett a válasz, hogy a gyanús emberek alighanem a rég keresett stockholmi bankrablók. Petersont és Hellinget erre újból kihallgatták, de mindket-

Idegenek.

Irta: Kanizsai Ferenc.

Ebéd után, két órakor. Az asztalon gyürott, már nem tulajdonosan fehér terítők, tányérokkal, mikben némi tésza maradt. Egy üres feketekávé csésze, belefújt félézivarral. A diványon jóllakottan horgog a család, aki a külvilágban Csermák János néven ismeretes, vagy ismeretlen, — de ebben a belső világban részint per „apátok“ részint per „papa“ nevezetetik. A papa tehát alszik, mint minden ebédután Sietve alszik, mert nincs sok ideje, csak háromig. A felesége, már mint a mama, felhasználja az alkalmat és a másik szobában regényt olvas. Máskor nincs ideje. A papa azonban még sincs egyedül az ebédióban, mert jelen vannak ám az apróságok: Pali (hatéves) és Trézsi (négyéves), akik a szigorú utasításhoz képest, a megfelelő következmények terhe mellett, nagyfokú erőlködéssel igyekeznek nem lármázni, nem visítani, vagyis példásan viselkedni, ami pedig illetékes körök véleménye szerint undorító, sőt unalmas feladat.

A két öklönyi apróság fejtől a divány mögött, bizonyos megértéssel bámul egymásra. Játékszerek hevernek előttük a szőnyegen, — fölöttük pedig a nagy fej, táguló orrlukakkal, rezgő hajszálal, sz. bályos horgogással. — Alszik a papa.

Pali: Most itt a papa feje alatt építünk város!

Trézsi: Munk?

Pali: De számár vagy! Azért, hogy a papa szépet álmodjon. Mert azt álmodja, te számár, ami a feje alatt van.

Trézsi: Honnan tudod?

Pali: Tudom.

Trézsi: Hazudsz.

Pali: Nem.

Trézsi: De!

Pali: Nem hazudok. És a lovat is beteszük a városba, akkor a papa azt álmodja, hogy lovagol.

Trézsi: A papa nem tud lovagolni.

Pali: A papa mindent tud.

Trézsi: De lovagolni nem tud. Ha tudna, lovon menne a hivatalba, nem villamoson.

Pali: Számár vagy. Tudsz te repülni?

Trézsi (némi habozás után): Tudok.

Pali: Hazudsz.

Trézsi: Nem.

Pali: Akkor repülj. Mutasd meg, hogy tudsz.

Trézsi: Nem akarok. Repülj te!

Pali: Én nem tudok. De te se tudsz. Papa se tud. Mama se. Senki sem tud repülni. De azért álmodban mégis repül az ember. Én tegnap is álmodtam, hogy repültem. Nem baj, ha a papa nem tud lovagolni, azért álmodban tudhat. Add ide a lovat. (A divány mögött piros-tejű kis játéklovakat rakosgat egymás mellé és a falot a ház közepé teszi.)

A papa: (Álmodik. Azt álmodja, hogy el-seje van, házbérnegyed van, csak két koronája van és hogy megbukott az érettségén a latinból és emiatt a házmester meg akarja verni.)

Trézsi: Azért megsemm lovagol!

Pali: Miért nem?

Trézsi: Mert a ló áll. A lónak menni kell. (Huzigálja a lovat.) Hol a vasút? Hozd ide a vasutat, papa azt fogja álmodni, hogy utazik a nagymamához.

Pali: Nem.

Trézsi: De!

Pali: Majd holnap. Azt majd holnap fogja álmodni. Nem lehet mindent egyszerre. Várj csak. Most a papa át fogja ugratni a Dunát. (Egy pohár vizet hoz az asztalról és a vizet a ló előtt végigönti a szőnyegen.) Itt a Duna. Most jön az ugrás. Hopp hopp! (A lovat át-emeli a viztőcsán.) Látod, hogy átugrott a Dunán?

Trézsi: (Fészkelődik, aztán megnyugszik.)

Pali: Jaj, Trézsi, ha meglátja a mama, megveri!

Trézsi (meggyőződéssel): Kírádtt a Duna. Előntötte a házakat. Ez rossz alom. A papa azt fogja álmodni, hogy árvíz van. Szegény papa!

Pali (kis gondolkodás után lábujjhegyen az íróasztalhoz megy, onnant porzót hoz és teljeszórja vele az ártérületet): Most már van Margitsziget.

A papa: (Tovább álmodik. A házmester

ten koroktagadták, hogy közük volna a kirabolt stockholmi bank pénzéhez. A bécsi rendőrség majonáltal őrizetben tartotta őket továbbra is.

(A gyanus ezerkoronás.)

Maután a budapesti rendőrség teljes világozását teremtett ebben a bonyolult betörési ügyben.

A egyik budapesti utazási irodában nagyon megjelent ma egy fiatal ember, aki franciául kevert, tört magyarsággal kérte, hogy váltassék fel neki egy svéd ezerkoronást. Az utazásiroda főnöke emlékezett arra, hogy Bécsben a minap egy korozott svéd származású ember megszökött és értesítette a rendőrséget, ahol két detektív azonnal kiment és igazgatóra szólította fel a gyanús embert. Az illető Mourg Ernő upsalai születésű, ugyanottani hadadéves fő csészettanhaligatónak mondotta magát. Bevitték a főkapitányságra, ahol Tepper Ignác központi ügyeletes kapitány és Csátsk Pál dr. fogalmazó fogták vallatóra.

Rövid faggatás után Malburg bevallotta, hogy Bécsben elfogott két társával együtt követtek el a stockholmi bankrablást. A tett elkövetése után előbb Upsalába, majd onnan vissza Stockholmba, Kopenhágába, Berlinbe és Bécsbe szöktek. Bécsben két társát, elfogták, néki sikerült megszöknie. Budapestre jött, ahol több szállóban lakott, de sehol sem mert megmaradni, mert attól félt, hogy elfogják s ma azért akarta felváltani a pénzét, hogy Budapestről is elillanjon. Anyanyelvén kívül franciául, angolul, németül és egy kevésbé magyarul is beszél.

Megmótázásakor ezerkétszáz korona készpénzt és egy ezerkilencszáz koronáról szóló társasékkönyvet találtak nála. Vallomása után Tepper kapitány letartóztatta Malburg Ernőt.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

* **A Cordillerákban.** Az Uránia színház természetrajzi sorozatában sor került a spanyol Cordillerákra, erre a romantikus hegyesoporra, melyben a spanyol népregek legszebb gyönyöri teremték. Bámulatos látványt nyújtanak ezek a zordon fenségükben is megkapó szépségű hegyek, melyekkel szépség tekintetében legfeljebb a magyar Kárpátok vehetik fel a versenyt. A nagyszerű kép az Uránia új műsorának kétségtelenül legvonzóbb mozgólényképe. A látványosságok között szerepel Bulgária fővárosának, Szófiának látképe. A Kelet egyik legmodernebb fejlődésű városát ismeri meg ebből a képből a publikum. Több kitűnő

átalakult hóhírrá, aki a fejét akarja venni, de ebben a peroban barobog a gyorsvonat és a mozdony kürtjén meggyújtja Brittanika szivarját, mely rémiesen növekszik (a kiegészítő a királyi palota függönyeit. Ezért a király megbaragszik, hadat üzen Szerbiának, mire Svaroz bement a tuletroa ultimót és ő ismét érettségi vizsgát tesz; és a matézis tanár visszaélve az alkalommal, köbgyököt akar vonni belőle.)

Trézsi: (a bábút teszi a házak közé): Most a papa álmodjon szebbet. Álmodja azt, hogy engem fagyaltatni visz a Margitszigetre.

Pali: Engem is.

Trézsi: Nem. Te tegnap kaptál süteményt.

Pali: Csak hogy én beteg voltam. Te még nem voltál beteg.

Trézsi: De igen!

Pali: Hasfájás nem betegség. Nekem a torkom fáj. Mikor valakinek a torka fáj, krémpitát kap.

Trézsi: Nekem is fáj a torkom.

Pali: Nem fáj.

Trézsi: De!

Pali: Nem!

Trézsi (pityeregve): De!

Pali (kinyújtja a nyelvét): Nem!

Trézsi: (Elbődül.)

A papa (főlébred): Mi az?

Trézsi: (Még jobban böv.)

A papa: (Elfenekeli mind a kettőt. Most már Pali is bömböl): Csend legyen! (Vissza-

dráma és kacagtató humoros képek teszik vonzóvá az Uránia nagy sikert ígérő új műsorát, melyet kedden mutatnak be először a publikumnak. 241

Elhunyt szerkesztő.

— Vass Géza halála. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 3.

Tegnap örökre kiesett a toll a kezéből Vass Gézának, az Aradi Közlöny egykori szerkesztőjének, miután úgy kellett erőszakkal elhurcolni a Szegedi Napló redakciójából, amelynek, mint a lap felelős szerkesztője, öt éven át volt szellemi vezetője. Azért mondjuk, hogy erőszakkal kellett elhurcolni, mert szinte odanőtt a szerkesztői asztalhoz, amelyről csak a halál szakíthatta el. Vass Gézáról mint emberrel Aradon nem kell sokat beszélnünk. Tizenhét esztendőig rőtta az újságírás súlyos robotját ebben a városban, s ezalatt mindenki példásan becsületes, korrekt gondolkodású, jó lelkű embernek ismerte. Csodálatos volt rajongása e város iránt, amely pedig teljesen idegen az ő lelkének, mert hiszen szegedi ember volt és a vágya mindig az maradt itt, hogy férfi korában hazajuthasson, ahol egy becsült, ismert „benszülött” nagy család körében élhet öreg korában. Az öreg kort azonban nem érte meg, mert ugyszólván fiatalon, 43 éves korában szöklította el a halál.

Az elhunyt szerkesztő beleges szervezett ember volt. Jó egy évtizede, hogy Aradon is egyhuzamban hét hónapig belegeskedett. Cukorbetegség lepte meg és évről-évre hiába keresett gyógyulást a külföldi fürdőkben. Baja annyira elhatalmasodott, hogy a napokban a szerkesztőségben összeesett és azóta állapota egyre aggasztóbb lett, míg em tegnap hitvese karjai között szanvedéseitől megváltotta a halál. Vass Géza mintegy tizenöt esztendővel ezelőtt nősült meg. Feleségül vette Dingfelder Idát, a Wenckheim grófok székudvari uradalmi tisztartójának leányát. Özvegyén kívül Vass Dezső újszentannai községi jegyző fivérét gyászolja az elhunytban.

Vass Géza alig husz esztendőskorában kezdte meg az újságírást Szegeden. Békefi Antal, a Szegedi Naplónak évtizedeken át volt

fekszik a kaspéra. Mint aki jól végezte dolgát, tovább alszik.)

Pali (csalódottan összerakosgatja játékszerreit. Magában): Nem értem a papát. En szép álmokat rendezek neki és mégis megver. Nincs igazság.

Trézsi: (Szintén ilyesfélét gondol, de nem egész határozottan.)

Kis szünet után a két gyerek tudatlan megértéssel bámul egymásra. Szuszogás és szapora kopogás hallatszik. Buksi jön be. A barátjuk: a kutya. A kutya hűséges szemmel néz rájuk, mintha ezt akarná mondani:

— Mit akartok ti a hortyogó nagyembertől? Sem a papa, sem a mama nem ért miniket. Amikor a legjobb szándékkal vagyunk, akkor kapunk verést. Ők nem értenek minket. Kétféle világ van; kétféle néppel. Kilincs bírók, és kilincs várók. Vagyis olyanok, akik meg tudják fogni a kilincset és ki tudják nyitni az ajtót, meg olyanok, akiknek várniuk kell a küszöbön és türelmesen kell szöklőniök és nyafogniok mindaddig, amíg valami nagyember jön, aki kinyitja az ajtót. Ti, kis pajtásaim, olyanok vagytok még, mint én, aki nem bírom kinyitni az ajtót. De idővel megnölkök és más emberekké, nagyokká leszek és elfeleditek Buksit és majd megveritek.

Igy szöklt volna Buksi, ha beszélni tudott volna.

szerkesztője nevelte a hírlapírói pályára, azonban Vass csakhamar elhagyta Szegedet és Aradra jött, ahol már két évtized előtt is meg lehetőségen fejlett zsurnalisztika volt.

Rövid ideig más lapoknál dolgozott, majd a kilencvenes évek legelején az Aradi Közlöny-höz került, amelynek ideiglenesen szerkesztője is volt. Mint újságíró és később mint szerkesztőt is a lelkiismeretesség és a bámulatos pedantéria jellemezte. Mint a legtöbb igazi vérbeli újságíró, őt se engedték pihenni a nagy események. R'gában olyan volt a redakciós beosztás, hogy a lapot összeállító főinspekciós-munkatárs minden második este szabad volt és korán lefekhetett. Ő, ha nyugodtan alhatott volna is, mielőtt megkezdte a pihenését, meghagyta valamelyik munkatársnak:

— Igar, hogy én ma szabad vagyok, de ha valami nagy tűz ütne ki, csak költsetek föl. Részt akarok venni a munkában.

A mai aradi újságírók legtöbbje az ő tanítványa volt s ma is nagy szeretettel beszélnek az egykor vidám, tréfás, de később a betegségtől megkomorodott Vass Gézáról.

Sok érdekes intimitás, kedves apróság fűződik Vass Géza aradi működéséhez. Mint újságíró és mint ember is nagyon rokonszenves volt mindenki előtt, s nemcsak karitársai, de Aradváros társadalmá is sokszor adta tanujelét Vass Géza iránt való szimpatiajának.

Érdekes esetként emlegetik Vass Gézáról azt a konfliktust, amelybe a lap akkori szerkesztőjével, Vásárhelyi Bélával keveredett. Az időben Vásárhelyi Béla volt a Közlöny felelőse, Vass Géza pedig a segédszerkesztője. Egy alkalommal Vass Géza egy vezércikket írt, amely nem nagyon nyerte meg Vásárhelyi Béla tetszését. Fogta magát s a következő napra ő írt egy vezércikket s ebben rendkívül megtámadta az előző napi cikket, s azzal teljesen ellentétes álláspontot hangoztatott. Természetes, hogy mind a két vezércik az Aradi Közlöny hasábjain jelent meg. A publikum előtt persze nagy meglepetést keltett ez a furesz hadakozás. Vass Géza önértetét is rendkívül bántotta a felelős szerkesztő eljárása, s épen ezért erélyes retorzióra határozta el magát. Bizalmas tanácskozásra hívta össze a szerkesztőség tagjait, s a tanácskozás eredményeül kimondatott, hogy *Vásárhelyi Béla eljárása miatt sztrájkba lépnek.* Ezt a határozatot küldöttség vitte hírül a felelős szerkesztőnek; Vass Géza és Törös Tivadár, a lap akkori munkatársa megjelentek Vásárhelyi Bélá előtt, s tudtul adták neki a szerkesztőség ultimátumát. Persze, Vásárhelyi nagyon elcsodálkozott. Hosszas kapacitálások után végre Vass Géza és társai lemondtak a sztrájkról, de csak akkor, a midőn rekompenciációképen mindannyiuk fizetését felemelték.

Akkoriban még igen patriarchalis volt a szerkesztőség belső élete. Még szó sem volt éjjeli telefonról. Az esti szerkesztőség főhadiszállását áttette Vass Géza a Hamedli-féle sörcsarnokba, ahol Törös Tivadarral felváltva szerkesztette a lapot. Ott dolgozták fel az este érkezett expressztés táviratokat. Persze, ennek az idilli állapotnak meg voltak a maga hátrányai. Így egyszer éjjel három órakor zavarták fel Vass Gézát egy távirattal, amelyben az állott, hogy *Bismarck meghalt.* Vass Géza le volt sujtva. Mit csináljon most? A lapot három órára már rendesen kinyomták s így abba beleasorítani ezt a hírt lehetetlen volt. Viszont azonban a lelkiismeretessége nem engedte, hogy ezzel a szenzációval lemaradjanak. Felöltözött szépen, elment a nyomdába s ott egy ugyne-

vezett köpönyegét csinált a lapnak. Tudniillik külön négy oldalas lapot nyomtatott. Ennek első oldalán jelent meg Bismarck halála, a többi oldalakra pedig hirdetések kerültek. A már elkészült példányokra hajtogatatta Vass Géza ezt a négy oldalas lapot s így elérte, hogy a Közlöny nem maradt le ezzel a szenzációval s az olvasók már reggel értesültek a nagy világeseményről.

Ujlaky Antal szegedi lapszerkesztő, aki évekig volt Aradon hírlapíró, ezta reminiscenciát mondja el:

— Nagyon szerettem Vass Gézát, de egyszer megharagudtam rá; amikor meghallottuk, hogy Vass Géza elszakad a bohém világtól és megházasodik, Lendesz Elekkel azt terveztük, hogy felkeressük barátunkat és le beszéljük a tervéről, de amikor megláttuk a boldogságtól sugárzó arcát, a nyakába ugrottunk és összeöleltük. Mindazonáltal Lendesz Elek elkéseredetten tört ki, mondván:

— Ha nem tudnám elhagyni annyi jó barátomat — egy leányért.

A jövő Vass Gézának adott igazat, mert hosszú ideig olyan boldog volt a feleségével, mint amilyen boldog volt Aradon, fiatalon, a remények tavaszán. Amikor nászutra elindult, a munkatársai nehezen várták vissza, főképp Hrabovszky Lajos, a korán elhunyt kedves poéta, aki egyszer éjszaka akart meggyőződni, hogy hazajött-e a szerkesztője.

Torkaszakadtából hujántotta az utcán, Vass lakása mellett:

— Szerkesztő ur!

Vass Géza azelőtti napon érkezett haza fáradtan, elcsigázva, de a borzalmas kiáltás felriasztotta. Kinyitotta az ablaktáblákat és kitekintett a havas éjszakába:

— Ki szólít?

— Én vagyok, Hrabovszky Lajos.

— Talán valami óriási szenzáció van?

— Nincs semmi baj. Csak meg akartam győződni, hogy hazajött-e a szerkesztő ur. Az isten hozta. Kezét csókolom öngyűségének.

Vass Géza mérgesen vágta be az ablaktáblákat, de az utca mélységéből ugyanekkor felhangzott Hrabovszky Lajos könyörgő szava:

— Szerkesztő ur, az isten áldja meg, adjon kölcsön két forintot.

És az az érdekes, hogy ezen a téli éjszakán nem Vass Géza hült meg, hanem Hrabovszky Lajos.

A most elhunyt szerkesztőnek, amikor Aradon lapot csinált, az volt az elve, hogy minden cikknek olyan címet kell adni: — még ha két szóból áll is — hogy az egyik szó ez legyen, „Arad”, vagy „aradi”. Például, ha a budapest-arad predeáli gyorsvonat valahol a román határon agyongázolt egy gyereket, akkor az erről szóló hírek ilyen címet adott: „A gyilkos aradi gyorsvonat.”

— A közönség jobban elolvassa a cikket — magyarázta a fiataloknak — ha a címben Arad is szerepel.

Történt egyszer, hogy Békéscsabán megmérgezték egy parasztasszonyt Aradról vitt mérges turóderelyével. Vass Géza erősen gondolkodott, hogy milyen aradi címet lehetne ennek adni. Oda szólott a fiataloknak:

— Ki tud ehhez a cikkhez valami jó lokális címet?

Az ifjak mondtak néhány címet:

— Méreg az aradi turóderelyében.

— Turó az aradi mérges derelyében.

— Az aradi mérges derelye.

A szerkesztő egyiket se találta jónak és odaírta címül: „A mérgezett derelye.”

— Hisz ebben nincs Arad, — csodálkoztak a fiatalok, amire Vass Géza komoly hangon felelt:

— Nincs olyan szabály, ami alól ne lenne kivétel.

Békülnek a horvátok.

A miskolci választás.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 9.

A mai nap politikai eseményei között legfontosabb az, hogy a horvát válság befejezéséhez közeledik. Erre enged következtetni Supilónak egy cikke, amelyet lapjába, a Noviba írt a horvát helyzetről.

Ugyancsak érdeklődésre tarthat számot Sternberg grófnak a Zeitz mai számában róla írott cikke, amely a magyar viszonyokról való teljes tájékozatlansággal excellál.

A miskolci választás eredménye.

Miskolcra jelentik: A Serényi Béla gróf földmivelésügyi miniszter lemondásával megüresedett miskolci déli választókerületben ma folyt le a képviselőválasztás. Délután hat órakor hirdették ki az eredményt, mely szerint Görgey László vasuti üzletvezető munkapárti jelölt 1083, Kubik Béla, a Justh-párt jelöltje pedig 540 szavazatot kapott. A kerület képviselőjévé tehát Görgeyt választották meg 543 szótöbbséggel.

A békülékeny Supiló.

Zágrábról jelentik: Supiló lapjában, a „Novi”-ban rendkívül érdekes cikket írt a horvát helyzetről. A tulzó horvátok vezére ebben a cikkben már békülékeny hangokat hirdet.

— A Tomasevichal való paktum nem a legszerencsésebb, — írja Supiló — de bizonyos, hogy a mai helyzet, úgy, ahogy van, még nagyobb szerencsétlenség. Pribicevits Szvetozár kellemetlen helyzetbe hozta a koalíciót és felesleges harcokat inscenált a pártok között. Önző, fejtelten ember, teljesen éretlen, tudatlan, állandóan pártérdekeket szolgál. A koalíciónak le kellett volna mondania Aramiczky eltávolításáról. Lényegi kérdések a döntők. Egy ember miatt felesleges volt annyira kiélelni a helyzetet. Ezt a zavart megérzi egész Horvátország.

Mindenesetre jellemző a horvát helyzetre, hogy a véresszájú Supiló így ír lapjában.

Különben a bán folytatja a pártokkal a tárgyalásokat. A haladó párt hétfőre összehívott gyűlését a bánnal egyetértőleg későbbre halasztották el.

Fantazmagória.

Sternberg Adalbert gróf, az osztrák parlament igen zajos multtal dísekvő tagja a Zeitz vasárnapi számában Magyarország a választások után cím alatt cikket írt, melyben Magyarország multja, jelene és jövője fölött filozofál. Eleésorban megállapítja a magyarok származását s kimondja, hogy ők indó-germán és tatárkeverékek. Majd rövid átpillantást vet Magyarország történetére s a jelen helyzet vizsgálására tér át. Taglalja a különböző politikai pártok elosztását és működését, majd pedig a munkapártot veszi tolla alá. Azt firtatja, vajjon a munkapárt, amely az általános választójog és a közigazgatás államosítását hirdette, megvalósítja-e programját, mikor a párt leghatalmasabb embere, Tisza István gróf mind a két eszmének ellensége? Sternberg gróf kimondja a szentenciát, hogy lehetetlen. Ezt csak Justh csinálhatja meg. Jön tehát egy Justh miniszterium, rendelkezik Sternberg a jövőt illetőleg, de mégis hozzászói nyomban,

hogy Magyarország viszonyainak kifejlődése tisztán a királytól függ. És ezzel megérkezett Sternberg Magyarország jövőjének megállapításához, mely a következő látnoki mondatban kulminál:

„Batthyány Tivadar gróf Achilles-sarkán sebesítette meg a Khuen-miniszteriumot és ki tudja, nincsenek-e megszámlálva a napok, mikor Tisza Istvánék a vérrokon Apponyi csoporttal ellenzékben állnak s a munkapárt a Justh-párttal többségbe kerül?!”

És ezzel Sternberg szerint a helyzet véglegesen tisztázva lesz.

A Justh párt új hajléka.

Budapestről jelentik: A függetlenségi Justh párt szeptember közepén hurcolódik. A Rákóczi-ut 10. sz. I. emeletén lesz az új helyiség, amelyért 5000 korona évi bért fizetnek.

VÁROS ÉS MEGYE

A város csatornázási kölcsöne. A városi pénzügyi bizottság ma délután öt órakor tartott ülésén foglalkozott a külvárosi utcák csatornázására felveendő 540,000 koronás kölcsön folyósítására beérkezett ajánlatokkal. A pénzügyi bizottság úgy határozott, hogy haladéktalanul ismételtén felszólítja az aradi pénzügyi bizottságot folyószámla-kölcsön folyósítására. Az aradi pénzügyi bizottság ugyanis csak a kölcsön közvetítésére, vagy törlesztéses kölcsönre adtak be ajánlatokat. Ha az aradi pénzügyi bizottság folyószámla-kölcsönt nem hajlandó folyósítani, úgy a város a budapesti ajánlattevő pénzügyi bizottsággal kezd tárgyalást. A Magyar Jelzálog Hitelbank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank együttesen olyan ajánlatot tettek, hogy a folyószámla-kölcsönt folyósítják a mindenkori kamatlábnál háromnegyed százalékkal magasabb percent mellett. Kikötik azonban, hogy a kölcsönt csak abban az esetben folyósítják, ha a város tizenötmillió konverziós kölcsönét is a három pénzügyi bizottságnál, vagy azok egyikénél veszi fel. A város aziránt akar a pénzügyi bizottsággal tárgyalást kezdeni, hogy ettől a feltételtől álljanak el.

Az adókvézés elhalasztása. A három évenként összeülő adókvéző bizottságnak ma kellett volna működését megkezdeni, de mivel az indennitási törvényt csak ma szentesítették, az adókvézési munkálatokat határozatlan időre elhalasztották.

Folytatólagos sorrendje Arad város törvényhatósági bizottsága által augusztus hó 10 én d. n. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak: A gazdasági széknek jelentése a Kazinczy utcai polgári iskola fedési munkálatainak elvállalása iránt megtartott árlejtés eredményéről. Mairovitz Emilnek kérelme az Aradon létesítendő közmunkáló gyárnak támogatása iránt. A tanács bemutatja az aradvárosi iparos tanonciskola felügyelő bizottságának az 1909—1910. iskolaévről szóló jelentését. A tanács előterjeszti, hogy Nachter Viktor, Czettel Fülöp, Ottlákán Pál, Csordás Antal és Dékány Mihály által emelt új épületek bérjövödelmeire a községi adómentesség megadását. Kabdebó György dr. újonnan megválasztott kerületi orvos kérvénye állásának folyó év szeptember hó közepén való elfoglalásának engedélyezése iránt. Fodor és Reisinger aradi lakosoknak kérvénye a Radnai-uten lévő telkükön magtár épület emelésének engedélyezése iránt. A tanács előterjesztése a Weitzer-féle alapítványhoz tartozó ingó és ingatlanok értékesítése tárgyában. A belügyminiszter ur intévénye a városi tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetés osztály — 151

Látogatás egy híres jósnőnél.

— A budai Sybilla. —

(Fővárosi levél.)

Budán, közvetlenül a Vár tövében, amelynek csöndes ódon utcáiból valami kedves Bieder-mayer-romantika árad, a Lógody-utcában lakik egy híres asszony, egy jósnő, akinek a házat gyakran igen előkelő és érdekes emberek keresik föl egy kis jóvendómondásért. Egy nőismerősöm figyelmemet rá, elmondván, hogy neki bement előre, milyen rossz szerződést fog kapni az idén (ugyanis színész nő a szóbanforgó nőismerős) s ráadásul szerencsétlen lesz a szerelemben is, mert igen melegsivű, de igen kevés pénzü ifjuval hozza össze a sora s ettől nem fog tudni szabadulni... A dolog felkeltette az érdeklődésemet és elhatároztam, hogy fölkeresem a jeles asszonyt. Bejelentetem a látogatásomat s ő másnap déli félegy órára meghívott.

A jósnő egyszerű földszintes háza előtt, mikor becsöngettam, egy automobil állott. Nagy zöld tura-kocsi, I-118. számú. Egy csinos tizenkét éves kisleány nyitott kaput, a jósnő leánykája. Nagyon megnézett, tetőtől-talpig. A kapualatti folyosón öt-hat kerti szék és vásott öreg fotel áll egy sorban a várakozók számára. Mert gyakran félnapokom keresztül ülnek itt a budai Sybilla kliensei, várakozván a sorsukra s a jövő titkaira. Most kivültem csak egy várakozó volt: egy mogorva külsejű idősebb hölgy.

A kis szőke portás, miután még egyszer végig-mustrált a nyakkendőmtől a cipóm orráig, az idősebb mogorva asszony mellé ültetett. Nyilván ő is jóslatni jött, mert kíváncsi tekintetem igen megzavarta. Elfordult és idegesen tördelte a kezét.

Hegán, karos hölgy suhogott ki az előszobából. Mikor megpillantott, ijedten félrefordította a fejét, úgy, hogy arcát széles, panamaformára diszített kalapja eltakarta. Gyors, könnyed lépésekkel suhogott ki a kapun, már amennyire divatos, alul összehuzott lilás szoknyája engedte. Réá várt az automobil, amely nemsokára prűszkölni kezdett és elrobogott vele.

Mintegy tíz percig vártam, amíg az öreg asszony volt soron. Sókajtozva jött ki: valami nehéz aggodalom vonaglott a szája körül. Egy jól megtermett, de még fiatal, sőt csinos asszony kísérte ki. Hátravetve a fejét, mélyenülő apró szemével jól megnézett. A jósnő különben egy aranyművesmester felesége és egészen ház-as külsejű asszony. Három szép, tíz-tizenéves leánykát nevel. Megmondtam, hogy nem a magam jövőjére vagyok kíváncsi. Azt kérdeztem, hogy mióta foglalkozik ezzel a különleges mesterséggel és hogyan szerezte a híret, minthogy Magyarországon a törvény üldözi a jósnőket s így nyilvánosan nem reklámozhatta magát.

(A hétéves jósnő.)

— Hétéves koromban jósomtam először, — felelte. — Gyermekekomban egyszer azzal ébresztettek föl, hogy a házunk egyik lakója eltűnt. Már a rendőrség is kereste, de nem akadtak a nyomára. Én az ágyamban hallgattam az asszony kislányának jajveszékélését és — még félálomban — azt mondtam édesanyámnak:

— Ne keressék. Ő a padláson van és föl van akasztva.

Csakugyan ott találták meg. A szegény asszonyt meggyilkolta egy kuruzsló-orvos és a padláson rejtette el s hogy a büntetnek az öngyilkosság látszatát adja, fölakasztotta a szerencsétlen nő hulláját. A rejtelmes bünténnyel sokat foglalkoztak annak idején a lapok.

Az eset után valóságos bucsujárás volt a házunknál. A nép valósággal falta az én együgyű kis jóslásaimat, amíg apám be nem tiltotta a dolgot, mert gyakran erős szivgőreim voltak. Ettől különben most is sokat szenvedek, mert a jóslás

nekem olyan, mint másoknak a morfium. Én ezzel kábítom el magam. Amikor jósolok, olyankor elszibbad a testem s a hátgerincemen „hideg érzés“ fuikároz föl és le. Rossz, hogy nagyon átérzem az életét annak, akivel foglalkozom.

(Regényes esetek.)

— Egyszer például egy fiatal nő jött az esküvője előtt hozzám jóslatni. Egy szép, szomorú leány. Bolenéztem a kártyámba és láttam, hogy roppant szerencsétlenség vár a szegénykére. Forogtam tovább a lapokat: a véglegénye egy bűnbessett ember... már keresi a rendőrség és nem sokára el fogják hurcolni... sikkasztásért.

— Valósággal fuldokoltam a rémülettől és alig tudtam e rettentő szavakat kimondani. A nő elsápadt és engem dühösen összeszidva, elrohant. Másnap azonban újra eljött hozzám és a nyakamba borulva, órákon át sirt... Valósággal betegettem az esetnek én is. Ilyen izgalmas esetek nem ritkák.

— Kisebber szerelmi ügyekkel nem foglalkozom, — mondja — a szerelmes asszonyok a legkellemetlenebb klienseim. Olykor egész társaságok jönnek. Automobilon, éjszaka. Mulató, vig emberek, hangosan, lármával törnek be és heccelődve faggatnak.

— Jelentőségteljes fejbőlintással mondja:

— Tréfálózni jönnek és sokszor szomorúan mennek el.

Egyszer egy közismert istállótulajdonos járt nála. Ő még akkor nem tudta, kiesoda. Egy kisasszony kísérte hozzá és a nagybátyjának mutatta be. A jósnő előbb az ur kártyáit nézte meg:

— Egy fiatal nő, akit nagyon szeret, megcsalja és érzékenyen megkárosítja egy alkalmazottjával. Nagy veszteségei lesznek és üzletét el kell majd adnia.

A kisasszony dühösen pattant föl:

— Mit fecseg ostobaságokat! Vigyázzon a nyelvére, mert úgy vágom pofon!...

Persze, a kisasszony nem volt unokahuga az urnak, aki erre szótlanul egy ötvenkoronást vett ki a zsebéből és elment. A kisasszony nagy dőrral-durral utána. Másnap aztán följelentett a rendőrségen. Ott egy tanácsos hallgatott ki és szigorúan összeszidott, de azután maga is kíváncsi lett. Fölszólított, hogy jósoljak neki. Engedelmeskedtem s azóta igen jó kliensem é is és titokban a családja is...

(Szinésznők.)

— Hallom, hogy színésznők is járnak a házához.

— Igen, de az ő ügyeket nem szeretem, én vallásos asszony vagyok. Egyik, aki egy időben havonként eljárt hozzám, külföldi útja előtt megkérdezte, hogy milyen sikerek várnak rá oda-kinn. Azt mondtam: lesznek sikerei, de nemsokára hazajön és nagyon fog örülni itthoni sikereinek, ha kisebbek is lesznek, mint a régiek. Erre nagyon megharagudott rám. De bizony hazajött.

Ezek után a magam jóvendójába éhajtottam egy röpke pillantást vetni. Megkérdeztem:

— Asszonyom, én most egy oikket szándékozom irni. Mit gondol, mennyit kapok majd érte a laptól?

Elmosolyodott és vállat vont rá.

— Tudja, ehhez nincs érzésem... de azt hiszem, tíz és husz között ingadozik az összeg... .

— Forint? — kérdeztem.

— Jó napot. Nagyon örvendtem...

Ezzel elbocsátott. Nem mondott többet egy szót sem. A sugallat itt cserbenhagyta.

(A. P.)

Utazás a levegőben.

— Repülő részvénytársaságok. —

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 8.

A német vállalkozói szellem, amely minden alkalmat megragad, hogy a nagy számban heverő tőkéket gyümölcsözően használja fel, ez év elején rávetette magát léghajózási társaságok alapítására. Egyre-másra alakultak a hangzatos nevű részvénytársaságok és a Zeppelin dícsőségétől elkábított németek örömmel adták össze a heverő tőkéket abban a reményben, hogy sokan lesznek, akik nem sajnálnak 5-600 márkát egy-egy kis légi utért. A remények azonban nem váltak be. A vállalkozók kifejezték egy fontos tényezőt számításukból: a levegőt. A levegő keresztülhuzta a kalkulációkat és egymásután tette tönkre a szivaralaku léghajócsodákat.

A „Zeppelin-féle léghajózási részvénytársaság“, amely két millió márka alapítókéval alakult Düsseldorfban és a kölnleichlingeni Erbslöh társaság már a második légi ut után megszűntek létezni. A Baden-Baden és Friedrichshaven között tervezett légi járatok szintén nem váltak valóra.

A motortekhnika mai fejletlensége és a többi nehézségek dacára is vannak azonban léghajózási vállalatok, amelyek prosperálnak. Szerény, de reális eredményeket mutat fel a „Luzerni Léghajózási Társaság“, amely eleinte szintén egy „Zeppelin“-nel akart dolgozni — valószínűleg kegyeletes emlékezésből Zeppelin első nagyszabású utjára, melynek színhelye Luzern volt. A Zeppelin Társasággal való tárgyalások azonban nagyon hosszúra nyultak. Ehhez járult még, hogy időközben kudarc kudarc után érte a merev rendszerű léghajókat, miért is a luzerniak azt határozták, hogy nem Zeppelint, hanem Lebaudy-Inillott rendszerű léghajót fognak járatni. És tényleg két hét óta naponta megteszik az utat ezek a kecses, félmerev rendszerű léghajók a Rigi és a Pilatus között.

Ezek a kis intim utak azonban sokkal több élvezetet nyújtanak már a táj szépségeinél fogva is, amely felett elhaladnak, mint a német társaságok hosszú járatai, amelyeken az ember nem lát mást, csak az egyhangú, unalmas német sikságot. És tényleg Luzernben óriási a tülekedés egy-egy légi utért, amelyért szívesen fizetnek a kirándulók 100-150 márkát.

Egy másik léghajózási vállalat, amely komolyan számba jöhet, a müncheni, amely Parseval rendszerű hajók járatására határozta el magát. Az oberrammergauer passziójátékokkal kapcsolatban, május 15 én kellett volna megindulnia az első hajónak. Azonban röviddel ezen idő előtt a 65 000 márka költséggel felépített léghajócsarnok összedőtt Csakhamar újat építettek ehelyett fából, 80.000 márka költséggel. Ez a csarnok 80 méter hosszú, 27 méter magas és 30 méter széles, az összes szükséges mellékhelyiségek meg vannak benne és Zeppelin-léghajók céljaira is alkalmas.

A müncheni Parseval-társaság, amelyet a bajor automobil-klub támogatásával müncheni sportemberek és kapitalisták alapítottak, München városától kapja kamatmentesen az építkezéshez szükséges összegeket. Maga a léghajó, a Parseval VI. már működik, de bizony csak nagy nehézségekkel teszi meg az utat München és Bitterfeld között. Stelling főhadnagy a léghajó vezetője diadalmas győztesként vonult be Münchenbe. Ha az ember ezt az utazást a Zeppelin VII. útjaival — amelyeket annyi szerencsétlenség kísért — összehasonlítja, el kell

ismerni, hogy egy a rendszer, mint a kormányzati képesség tekintetében a Parsevalé a diadal. Ma kezdődnek meg az utasokat szállító léghajó-járatok; az eddigi eredmények a legszébb reményekre jogosítanak fel e tekintetben. Eleinte csak kis távolságokat fut be a Parseval meglehetősen borsos áron; egy utazás két-száz márkába kerül. Ha ezek a próbatételek sikerülnek, csak akkor vesszi át a társaság a Parseval VI-ot 275.000 márkáért.

Friedrichshafenből jelentik: A Zeppelin VI. szeptemberre elkészül. A ballonhoz kajütöt is alkalmaznak, amelyen több személy elfér. A felszállásokat egy-három órai időre tervezik és egy utazás 100-300 márkába kerül.

HIREK.

— Időjárás. Az aradi meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 9-én az időjárás: melegebb, elvélve csapadék, zivatarok.

— A huszonöt éves Aradi Közlöny. Az Aradi Közlöny, amely ez évben huszonötödik évfolyamába lépett, augusztus 1-én új előfizetést nyitott. Az Aradi Közlönyt a közönség mindenkor komoly és megbízható szószólójának ismerte. Az Aradi Közlöny tartalmas, változatos voltát a közönség elismeri azzal, hogy támogat bennünket. Mert nekünk minden törekvésünk odairányul, hogy a közönség igényeit a gyors és pontos hírszolgálat, az események hű és tárgyilagos regisztrálásával kielégíthessük.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai: helyben egy évre 24 korona, egy hóra 2 korona,

vidéken egy évre 28 korona, egy hóra 2 korona 40 fillér.

A hátralékos előfizetőket felkérjük, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap-küldésében zavarok álljanak be.

— Ünneplések a király születésnapján. Szatmárnémetiből jelentik: Szatmár város törvényhatósági bizottsága ma délelőtt Csaba Adorján főispán elnöklésével tartott ülésén a városi vezetékek költségeire három millió koronát szavazott meg. — Ezenkívül a törvényhatóság a király nyolcvanadik születésnapjának emlékére iparosok jutalmazására és iparosifjak tanulmányi ösztöndíjára huszonötezer koronás alapítványt tett.

Budapestről jelentik: A tőzsde tanácsa ma este hat órakor tartott eljes ülésén elhatározta, hogy a király nyolcvanadik születésnapján, augusztus 18-án a tőzsde zárva marad és a választott bíróság működése is szünetelni fog. Elrendelték az Egyesült Téglá és Cement Gyár 4 1/2% os elsőbbségi kötvényeinek tőzsdei jegyzését.

— A német trónörökös Keletáziában. Berlinből jelentik: A német trónörökös ősszel hosszabb keletáziái tanulmányútra indul. Az utazásról csak a jövő év februárjában fog visszatérni.

— Miss Le Neve hűnéssége. Londonból jelentik: Crippen dr. barátja ellen komoly gyanúk merültek fel. Megállapították, hogy a leány elki-sértte az orvost, amikor ez a mérget megvásárolta. A „Morning Post” que-beeki értesülése szerint a kivándorlási bizottság elhatározta, hogy Crippen drt és Le Nevet nem bocsátja gyarmatra, hanem visszaküldi Angliába.

— Politikai gyilkosság Krakóban. Krakóból jelentik: Rémes gyilkosság történt ma délután két órakor a város egyik legforgalmasabb pontján. A százakra menő ember tömeg között sétált Ribák Szaniszló, a lengyel népiskola egyesület hivatalnok. Egyszerre a hivatalnok elé állott egy Trubuoczky nevű ember és e szavakkal: „Most meg vagy nyomorult” — Browningjával lelőtte. Ribák összeesett, mire támadója még többször egymásután rálőtt.

A járó-kelő közönség azonnal rávetette magát a merénylőre, lefegyverezte és úgy elkezdte ültelgetni, hogy Trubuoczky majdnem elvesztette az eszméletét. Csak akkor hagyták abba a bántalmazást, mikor Trubuoczky kiabálni kezdett, hogy ne bántás, szólj, akar. Erre aztán elmondta, hogy azért lőtte le Ribákot, mert közönséges orosz spicli és politikai kém. Azért jött tavaly Krakóba, hogy politikai szolgálatokat végezzen és az ő kémkedése miatt több száz ember került Szibériába. Trubuoczky a rendőrség előtt azt vallotta, hogy a krakói nemzeti munkásegylet megbízásából követte el a merényletet. Trubuoczky érvelései, amelyek a gyilkosság utáni tumultusban kaptak, súlyosak.

— Lehet-e holtá nyilvánítani Orth Jánost? Bécből jelentik: Az osztrák jogászörök most igen érdekes téma foglalkoztatja. Az t. i., hogy a főudvarmesteri hivatal illetékes volt-e a holtá nyilvánítási eljárás megindítására és gondnok kinevezésére. Az általános vélemény az, hogy a főudvarmesteri hivatal ebben az ügyben való eljárásra nem illetékes. Az osztrák polgári törvénykönyv szerint a holtá nyilvánítási eljárás vitelére az eltűnt utolsó tartózkodási helyének törvényszéke illetékes. Miután pedig János Salvalor herceg rangjáról és méltóságáról lemondott, reá nézve is a polgári törvénykönyv az irányadó. Érdekes azonban az az eset is, ami akkor állna elő, ha a főudvarmesteri hivatal az eljárást egy polgári törvényszéknek utalná át. Akkor ugyanis a nagyatéki tárgyalás, amelynek szereplői az uralkodó ház tagjai, polgári bíróság előtt folyik le.

— Az arad megyei sorozás kezdete. Most, hogy az ujoncjavajlatok törvényerőre emelkedtek, az egész országban megindult a sorozás. A magyar-pécskai járásban ma tartották meg a sorozást. Magyar-pécska, Németpereg és Magyarpereg legényei kerültek a bizottság elé, mintegy kétszázötvenen. A sorozás nem a legfényesebb eredménnyel végződött, az anyag nagyon silány volt, az állításköteleseknek mintegy ötven százalékát sorozták be. Érdekes, hogy a három községből hatvan nyolcvan legény külföldre szökött a sorozás elől. A sorozás eszandesen, minden incidens nélkül folyt le.

— Házasság. Nyáry István, az Aradi Polgári Takarékpénztár hivatalnok, augusztus hó 10-én vezetioltáihoz Morgenstern Saokát, Morgenstern Gyula aradi fogorvos bájos és szeretetre éltő leányát. (Mindan külön értesítés helyett)

— A kolera hazájából — Aradra. Arad város közigazgatási bizottsága ma délután négy órakor tartotta rendes havi ülését Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Az ülésen majdnem kizárólag a sablonos közigazgatási ügyeket intézték el. Megemlítésre méltónak tartjuk mégis a főorvosi jelentésnek azt a részét, hogy az elmúlt héten egy kereskedő érkezett Aradra Galiciából, ahol tudvalevőleg kolera járvány dühög. A kereskedőt öt napi egészségügyi zár alá helyezték, de miután rajta semmi gyanús tünetet nem találtak, elbocsátották.

— Az aradi telefonkönyv hibái. Ma küldte az aradi posta- és táviróhivatal az aradi telefonelőfizetők névsorát tartalmazó kis könyvecskét, amely július, au usztue, szeptember hónapokra érvényes. Aki gondosan átnézi ezt a jó szándékkal, de kevésbé jó eredménnyel összeállított, szerföltött fontos könyvecskét, az bizony bosszandóva teszi le és olyanfjél mond, hogyan lehet ezt a közönség használatára bocsátani. Az új, legújabb és legeslegújabb telefonrendeletek tömkelegében van olyan rész is, amely megtiltja, hogy a telefonszolgálattevő tisztviselő kapcsoljon, ha a kért állomás telefonszámát be nem mondják. Könnyű ezt a nagytekintetű postaigazgatóságnak elképzelni, de nehéz a szegény telefonelőfizetőnek keresztülvinni. Ugyanis a telefonkönyvecskének olyan a beosztása, hogy néha félóraig is bogarászni kell benne, amíg valamely számot megtalálunk. Ez ellen különösen ilyenkor, az új könyvek kiadásakor kapunk panaszos sorokat ezekre felhívjuk a postaigazgatóság figyelmét. Azt hisszük, a mizéria forrása az, hogy a telefonkönyvet egy nagyváradi nyomdácég, tehát az aradi viszonyokban tájékozatlan vállalkozó készíti. És pedig olyan vállalkozó, aki ellen a nagyváradi városi nyomdamunkák szállításából kifolyólag törvényhatósági vizsgálat van folyamatban.

— Bojkottálják az aszpirint. Mint már megírtuk, a gyógyszerészek között érdekes mozgalom van keletkezében. Az aszpirint akarják bojkottálni a helyette az acetum acetylo-salicycumot akarják forgalomba hozni, amely sokkal olcsóbb és ugyanolyan összetételű és ugyanolyan hatá u is. A gyógyszerészet erre az akcióra az indította, hogy az elberfeldi Bayer-féle festékgár, mely az aszpirin védjegyű orvosság kizárólagos gyártója, kártérítési pr indított több gyógyszerész ellen, aki aszpirin helyett acetum acetylo-salicycumot árusított. A gyógyszerészek erre elhatározták, hogy bojkottálják az aszpirint, amelynek árában évenként több százezer korona vándorol ki az országból és kére mezik az aszpirin szó védjegy törlését. A gyógyszerész-szakajtó most arra szólítja fel a gyógyszerészeket, hogy ha a jelenlegi aszpirin raktári készletük elfogy, több aszpirint ne adjanak el. Az aszpirin nem olyan gyógyszer, amit kötelesek tartani a hávalaki aszpirint ker, annak a tejesen azonos Ac. acetilosalicyl adjak. A közönség csak nyerezzel, mert ez teljesen szoros az aspirinnel, de legalább hatszorta olcsóbb, mert míg az aszpirinnek kilója ötven korona, addig ennek kilója csak nyolc korona.

— Letartóztatott kereskedő. Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség ma letartóztatta Zilcer József seiyem és vászonkereskedőt, akinek az Andrassy uton van új üzlete. Zilcer husz esztendeig volt alkalmazottja Fischer Simon budapesti seiyem és vászon nagykereskedőnek. A múlt hónapokban Zilcer kijelentette, hogy nem marad tovább, mert üzletet akar nyitni. Fischernek gyanus volt a dolog, mert tudta, hogy Zilcer szegény ember. Nemsokára, hogy megnyitotta üzletét, Fischer felhívta rá a rendőrség figyelmét. Megfigyelték Zilcert és a detektívek megállapították, hogy a boltot lopott árukból nyitotta meg. Házkutatást tartottak és rengeteg sok értékes seiyem holmit találtak, amelyek Fischer üzletéből valók. Megállapították, hogy Zilcer éveken át lopta főnökét. Mint-hogy közel lakott az Operához, hát a szin ház egyik alkalmazottjának segítségével az Operához padlásán helyezte el az árukat, amelyeket aztán később hazaszállított. Zilcert ma letartóztatták.

— Leégett munkásházak. Budapestről jelentik, hogy a Kőbányán lévő munkástelepen, amelynek házai még teljesen el se készültek, ma tűz ütött ki és 30 munkásház elhamvadt.

— Egy magyar festő halála. Zürichből jelentik: Bernády Kornél, ismert magyar festő ma Zürichban meghalt. Holttestét Budapestre hozzák és ott temetik el.

— Gyászrovát. Tegnap délután kísérték örök nyugalomra May János pókmestert óriási gyászoló közönség jelenlétében. A gyászhoz udvara teljesen megtelt közönséggel, amelyben a rokonságon, jóbarátokon és ismerősökön kívül képviselve volt mindazon testület, amelynek az e hunyt tagja volt. A kesztorukkal elborított koporsót pedig beláthatatlan kocsisor kísérte ki a temetőbe. Az elhunyt felett a gyászháznál Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondott búcsúztatót, míg a sírnál Krausz Jónás mondott magyar imádságot. — Mérék Samu volt bőrnagykereskedő és városi törvényhatósági tag Budapestben időzésekor hirtelen elhalt. Temetése ma délután ment végbe Sobersinban. Mérék Samu ismert tagja volt az aradi kereskedő vilagnak. Nemrég meg virágzó bőrüzlete volt, de utóbb felhagyott ezzel az üzletággal és a manóéletbe vonult. Terveken részt vett a törvényhatóság tanácskozásán, amelynek közel huszonöt év óta virilis jogon tagja volt. — Meyer Samuel Albertné. szül. Stern Cecília, augusztus hó 5-én este háromnegyed 7 órakor életének 46 ik és házasságának 26 ik évében rövid szenvedés után elhunyt Aradon. Augusztus hó 7-én délután 4 órakor temették az Eötvös-utca 2 számú gyászházból az aradi izraelita temetőben.

— Linek Lajos Amerikába költözött. Budapestről jelentik: Linek Lajos ismertnevű festőművész és karrikatura rajzoló ma elutazott Bécsbe. Onnan tovább meg Hamburgba. Hamburgból az „Amerika” nevű hajó Newyorkba, majd Clevelandba viszi a művészt, aki állandóan ott telepszik meg. Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy Linek néhány év előtt Aradon rendezett képképzést a egy csoport festménye egyik aradi szállítónál maradt, akitől a művész mindaddig nem váltotta ki a képeket; így azokat a néhány száz korona tartozás miatt a szállító el fogja arvereztetni.

— Hatodszor kigyulladt üveggyár. A Király utcában levő Zucker féle üveggyár ma ismét — hét hónap óta már hatodszor — kigyulladt. A tűz természetesen nagy feltűnést és különösen a szomszédos házak lakóit nagy félelmet idézett elő. Délután fél 6 órakor a raktár udvari részén csaptak ki a lángok, de csakhamar lángban állott az egész raktár. A kerületi tűzoltók azonnal kivonult a helyszínre és először is a szomszédos házakat helyezték biztonságba, csak azután fogtak az oltáshoz. Egy órai nehéz munka után sikerült a tüzet lokalizálni, de a raktár még jó ideig égett. A raktárban a raktárban dolgozó munkásokat kihallgatták. Az egyik munkás ellen máris több gyanú merült fel, hogy ő a gyújtogató.

— Az apacsok véres boszúja. Párisból jelentik: Liabeuf kivégeztetése miatt az apacsok boszút esküdtek a rendőrség ellen. Nap nap után fordulnak elő olyan esetek, amelyek azt mutatják, hogy fogadásukat kegyetlenül végre is hajják. Tegnap egy apacs az egyik rendőrt, aki egy kocsisal duakodott, orvul jelölte. Előtte való nap pedig Levallois külvárosban egy rendőrfelügyelő lakásába csempészték bombát, amittől a rendőrtiszt súlyos sérüléseket szenvedett. A párisi lapok megegyező véleménye szerint ezeket a merényleteket „Liabeuf boszulói” néven nevezett apacs társaság követi el. Epen ezért az újságok mind azt sürgetik, hogy az apacsokkal szemben a legkeményebb modorban kell eljárni. Az, hogy a gyilkos Graby néhány nap előtt kegyelmet kapott, az apacsokat nem fegyverezte le. Azt tartják, hogy ez mintegy kapituláció előtti, amittől még inkább vérszomást kapnak. Most már nemcsak a külvárosokban, hanem a legforgalmasabb belvárosi utakon is elhatárolták. Ez persze a lakosságot állandó nyugtalanságban tartja.

— Öngyilkosság. Szilágyi Julia 18 éves fiatal szobalány ma reggel Batthyány-utca 28. számú lakásán öngyilkossági céllal mérget ivott és meghalt. Holttestét be szállították az alsó temetőbe. A szobalány Kovács Soma gépkereskedő szolgálatában állott.

— Magyar automobil kocsik. Az aradi Westinghouse automobil gyárban most készült el a legelső olyan automobi, amelynek minden alkatrésze magyar gyártmány. A gép 16 lóerős és óránként 80 kilométer sebességgel halad. Ma próbálták ki Arad és Temesvár között. Az utat 53 perc alatt tette meg. Ugyancsak a gyárban készült a városi autobuszok nyári kocsijainak egyike is.

— Jótékony adomány. Ifj. Tripón János, Ágriáról 7 korona 90 fillért küldött kiadóhivatallunkba a krasznószörénymegyei árvizkárosultak javára, mely összeget rendeltetési helyére juttattuk.

— Koszorúmegváltás. Königstein Lajos a megb. Mayer S. Albertné ravatalára szánt koszorúmegváltás címén 10 koronát adományozott az Aradi Izraelita Kiházasító Egyletnek, mely adományért ezután is hálás köszönetet mond Kohn S. N. elnök.

— Köszönetnyilvánítás. Dentsch I. Mór és neje 10 koronát adományoztak az izr. jótékony egyletnek, boldogult May János ravatalára szánt koszorúmegváltás címén. Färber Lajos és neje 20 kor. adományozták az izr. árvaház javára bold. Mérék Samu ravatalára szánt koszorú megváltására. Fodor és Reisinger 20 koronát adományoztak az izr. nőegyletnek bold. Reiniger A. Samu ravatalára szánt koszorú megváltása címén. Mind-ezen kegyeletes adományokért hálás köszönetüket fejezik ki az egyesületek elnökei.

— Náder J. késműves Arad. (Minorita palota.) Borotvák, ollók, zsebkések gyári raktára. 1881

— Francia likörök legbiztosabb készítésére — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 279

— Az átutazók figyelmét tisztelettel felhívjuk arra a körülményre, hogy az Aradi Közlöny a vasuti állomáson nem a csomagszállító részvénytársaság alkalmazottjánál, hanem lapunk külön megbízottjánál kapható az állomás előtti téren.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatása.

Természetes vasmentes savanyuvíz.

Kapható árványüzletekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvator-forrás-üzlet, Budapest, Rudolfrakp. 8.

VIDÉK.

— Makó haladni akar. A mai makói városi közgyűlésen indítványt tettek, hogy irjanak fel a törvényhozóhoz Makónak törvényhatósági joggal való felruázása érdekében. Hosszas vita után úgy határoztak, hogy a feliratot nem tartják célszerűnek, mert a városok új törvénye úgy is elő fogja segíteni Makó haladását.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Világossy fogva marad. Budapestről jelentik: A budapesti törvényessék vadlányosa szombaton foglalkozott Világossy dr. bűnügyével. A vádtanács elutasította Hets Ölö dr. zárgondnok kérelmét a szabadlábra helyezés iránt és így a kikasztó ügyvéd továbbra is fogva marad.

TANÜGY.

(—) Tanítónői tiszteletdíj. Tencza Sabes-tyénné, gr. di. áll. isk. igazgató neje, mint megbízott kézimunka-tanítónő részére a vall. és közokt. ügyi miniszter 1909/10 tanévre engedélyezett tiszteletdíjat kérésénél fogva megtagadta. Ez egyszerre a III-ik tanév kiesvezéséről is gondoskodott.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A boldogság hegye. A közlendők közé soroztuk. A másik nem sikerült.

Brutus Közöljük.

Legényfogás. Nagyon naiv kis történet. Régi népszönművekben és műkedvelő vígjátékokban olvasható hasonló naivitás, amelyet még a gyermekek is valószínűtlennek találnak.

1051

SPORT.

Izgalmas football mérkőzés Aradon.

— A temesvári csapat panasza. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 8.

Amint előre jeleztük, tegnap délután az aradi Posta- és Távirádtisztviselők Sport-egyesülete megmérkőzött a Temesvári Atlétikai Klub football csapatával. Mint a temesvári csapat egyik tagja, S. R. írja, ez a harc nem nélkülözötte a botrányt.

Tegnap délután — írja S. R. — a Temesvári Atlétikai Klub football gárdája átrándult Aradra, hogy az Aradi Posta és Távirádtisztviselők Sport-egyesületének csapatával egy barátságos mérkőzést játsszon végig. Azonban mindjárt a játék elején nyilvánvaló volt, hogy a bíró, Csaplovits Zoltán, a Budapesti Torna Klub Aradon tartózkodó tagja hihetetlen részrehajló volta és a szabályok nem ismerése folytán a mérkőzés legkevésbé sem lesz sima lefolyású. A verseny az aradiak heves támadásával kezdődik, de a temesváriak védelme megghusítja az ellenfél minden lövését és alig egy negyed órai küzdelem után észre lehetett venni, hogy a játék durvulni kezd. Az aradiak ugyanis állítólag folytonosan szabálytalanságokat követtek el, lesben álltak, sőt gáncsokodtak; de mindezt a bíró nem vette észre, illetve igenis észrevette, de ahelyett, hogy ilyenkor az aradiaknak ítélte volna büntetőrugást, hát ép ellenkezőleg a temesváriak kapták azt. Ilyen esetek többször ismétlődtek és minden pillanatban attól lehetett tartani, hogy a temesváriakon kitör az elkeseredés, azonban a temesváriak nem veszítették el billegvérüket, a bíró igazságtalansága előidézve elkeseredésüket magukba fojtották és a mérkőzés barátságos voltát szem előtt tartva nem feleltek vissza durvaságokkal. A temesváriak viselkedése megnyerte a közönség tetszését, úgy, hogy a publikum tüntetni kezdett a bíró ellen és a temesváriakat buzdította, serkentette.

Az első goalhoz az aradiak jutottak, még pedig igazságtalanul. Ugyanis egy kapu előtti nagy kavargásból történt lövés Dombóváry kapus rávetéssel kivédte, mire a labda az egyik ellenfél játékostól visszapattant és egy másik ellenfél játékos ugyanakkor a kapu előtt elcsuszván, a garuló labdát kezével belökte a kapuba és ezt a goalt a bíró az aradiaknak adta. Ez történt az első félidő tizenegy percében. Ennek megtörténte után pedig egymásután kaptak a temesváriak meg nem érdemelt büntetőrugásokat, míg ellenben alig egyet kaptak a postások, dacára egyes játékosok sehogysan barátságos játéknak. Az elkeseredés azonban mégis kitört a temesváriakon négy perccel a játék befejezése előtt. Ugyanis ismét nagy kavargás keletkezett a temesvári kapu előtt, közvetlen a játék befejezése előtt. A temesvári kapus ugyanis egy veszélyes rugás kivédése közben két méterrel a kapu előtt felbukott és a kezében levő labdát elejtette, de fekvő helyzetben ismét elkapta, mire az ellenfél öt játékos irgalmatlan rugálódást vitték véghez a földön küzdő temesvári kapus körül, hogy a kezében levő labdát kikaparinták.

Ez azonban sehogysem sikerült nekik, mert a temesvári kapus kényes helyzetéből kiszabadítván magát, felugrik, félkör alakban háromnégy métert futva megkerüli az ellenfeleket és kilövi a labdát a játéktérre. Ezzel azonban az aradiak o y nagy szabálytalanságot követtek el, hogy a bírónak feltétlenül egy tizenegyes büntelődugást kellett volna itélni az aradi postások revására, mert a kapust a tizenegyes vonalon belüli védés közben támadni nem szabad. Azonban nem az történt, hanem ellenkezőleg a temesváriaknak akarta berugtatni a tizenegyest, azért, mert a temesvári kapus elfutott a labdával. Erre a temesvári játékosok kijelentették, hogy nem játszanak tovább és négy perccel a befejezése előtt a játéktérrel kivonultak. A közönség erre harsány „éljen Temesvár” és „abug a bíró” kiáltásokkal honorálta a temesvári csapat viselkedését, sőt mi több, a temesváriak annyira megnyerték a közönség szimpátiáját, hogy még a vasúti állomáson is éljeneztek a temesváriakat s abugolták a bírót. A mérkőzés 1:1 eredménytelennel végződött. A csapatok a következő felállításban játszottak:

Aradi Postások: Horváth II. — Sztankóczy, Tóth. — Horváth III., Asbóth I., Mánya I. — Duffner, Lórus, Asbóth II., Ferdinánd, Zaránd.

Temesvári Atlétikai Klub: Dombóváry, — Hirt, Keppich. — Löbl II., Belu, Garai. — Bauer, Gaug, Sutti, Adamov, Weinberger.

Egyébként megjegyzendő, hogy az aradiaknak most oly jó csapatjuk van, amilyen még nem volt. Hogy a mérkőzés mégis oly csúnyán folyt le, azért csak a bíró okolható.

Eddig szél S. R. rferádája. Az aradi vezetőség még nem informált bennünket a vasárnapi játékról.

Biztos gyógyszer: gyomor- és cukorbetegeknek köszvény hólyag- és vesebetegnek.

Félpohár VITA-forrás a gyomorerőést azonnal megszünteti. A vállalat tulajdonosa: 2925

„CONSUM” kereskedelmi részvénytársaság Budapest, VI., Teréz-körút 4. Telefon 10-13.

Főraktár: Nagy Farkas cégnél Aradon.

Kapható minden jobb fűszerüzletben és gyógyszerárban.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

— Gyümölcs- és szőlőszajtók. A monarchia legtöbb vidékén dúsz szőlő- és gyümölcs-termést várnak és igen sok gazdának, illetve szőlő- és gyümölcsösök-tulajdonosnak gondot okoz egy praktikus gyümölcs- és szőlőszajtóknak beszerzése. Tökéletesen szerkesztett szajtók 19-20%-kal kevesebb gyümölcslét-sajtónak ki, mint a legjobb szerkezetű szajtók. A jó szajtók alkalmazása által elért nagyobb sajtóalási eredmény szinte tiszta nyereségnek tekinthető. A lének lehetőleg teljes kisajtóalása azonban még nagyobb előnyt is nyújt. A legutolsónak lefolyó lé különösen sok cukrot és egyéb, a gyümölcsbor-nak tartósságot és jó ízt kölcsönző anyagokat tartalmaz; a tökéletesen kisajtolt lének gazdagabb cukortartalma következtében a belőle készített gyümölcsborok alkoholtartalma is jelentősen nagyobb, mint a tökéletesen kisajtolté, ennek következtében tartósabb is az utóbbinál. A Meyfarth Ph. és Tso, Wien (Bécs), II. Taborstrasse 71. cég által szerkesztett „Herkules” elnevezésű szőlő-, gyümölcs és bogysajtó, melyet különböző nagyságban készítenek, megfelel mindazon követelményeknek, melyeket egy jó gyümölcs-sajtóval szemben támasztani lehet.

— Kisipari kongresszus. A Magyarországi Kisiparosok Szövetsége augusztus hó 20. és 21-én Budapesten kongresszust tart a következő napirenddel: A kisiparosok gazdasági helyzete. Az adótörvény és a hitelügyek. Az ipartörvény kisiparos szempontból. A fegyvernem és a kisipar. Szövetkezeti termelés és fogyasztás. Kisipari kiállítások és vásárok. Betegségély és nyugdíjgyesztés. Céltudatos szer-

vezkedés. A sajtó szükségessége és haszna. A kongresszus iránt úgy a fővárosban, mint a vidéken óriási érdeklődés nyilvánul. A fővárosból 23 egyesület jelentette részvétét, míg a vidékről a következő jelentkezések történtek: Arad, Besztercebánya, Esztergom, Jászberény, Kassa, Kolozsvár, Losonc, Miskolc, Nagyvárad, Pécs, Ráckeve, Resicabánya, Szeged, Székesfehérvár, Szécsényi telep Ujpest. A kongresszusra a Szövetség meghívja a Kereskedelmi és Ipar-kamarát, az Országos Iparegyesületet, valamint e héten küldöttségileg a kereskedelemügyi kormányzatot is. A kongresszusra vonatkozólag mindennemű felvilágosítással és értesítéssel készséggel szolgál a Magyarországi Kisiparosok Szövetségének Központja. Rottenbiller utca 1. szám.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 8

Kínálat korlátozott, vételkedv kielégítő, 15 ezer mm. 5-10 fillérrel magasabb.

As árak 50 kilónkénti számítva:

	Déli sárját	2 órai sárját
Rosa 1910. októberre	9.57-9.58	9.59-9.60
Buza 1911. áprillisa	9.89-9.90	9.91-9.92
Rosa 1910. októberre	7.19-7.20	7.20-7.21
Zab 1910. októberre	7.23-7.24	7.21-7.22
Tengeri 1910. aug.-ra	5.71-5.72	5.72-5.73
Tengeri 1911. májusra	5.71-5.72	5.74-5.75

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Aug. 8. —

Magyar aranyárjádék 4%	112.75
Magyar koronárjádék 4%	91.85
Magyar koronárjádék 3 1/2%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.60
Horvát-szlavon földteherm. kötvény	93.50
Magyar nyeresémsorsorjegy kölcsön	224.25
Tiszaszab. és szegedi sorsorjegy kölcsön	155.60
Osztrák járadék papírban	93.50
Osztrák járadék ezüstben	97.50
Osztrák járadék aranyban	116.—
Osztrák koronárjádék 4%	93.50
1860. évi osztrák államsorsorjegy	171.—
Osztrák-magyar bankrészevény	18.75
Magyar hitelbank-részevény	858.50
Osztrák hitelintézeti részevény	603.—
Osztr.-magy.-államvasuti részevény	750.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márka	117.45
London vista	240.2 1/2
Páris vista	95.25
20 márkás arany	23.48

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1910. aug. 9-én, kedd:

1. A hazátlan. Dráma. — 2. Szófia. Látványosság. — 3. Ezüst tallér. Humoros. — 4. Állat az emberben. Dráma. — 5. A dragozoyos. Humoros. — 6. Félreismeret nagylékűség. Dráma. — 7. A levélhordó. Humoros. — 8. A Cordillérakban. Látványosság.

Előadások este 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ső hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

NYILTÉR.

A „Függetlenség” vasárnapi számában megjelent azon hír, mintha az Aradi Előlemezési Iparosok és Kereskedők Szövetsége feloszlott volna, minden alapot nélkülöző koholmány. Kijelentjük, hogy a feloszlásra vonatkozólag a szövetséghez indítvány be nem terjesztett, ily indítványt a szövetség soha nem tárgyalt, s ilyen célzatu gyűlést a szövetség soha nem tartott. Midőn mindezt konstatáljuk, tisztelettel kérjük tagjainkat, hogy a szövetségünk feloszlásáról terjesztett tendenciózus híresszéléseknek hitelt ne adjanak. Az Aradi Előlemezési Iparosok és Kereskedők Szövetsége. Stojákovits Milán alelnök.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztő.

Ma, kedden este Gambinus-kerthelyiségben katonazenekar hangversenyt tart.

Tisztelettel
Novotny Lajos.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém t. vevőim és a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **uj női divatárüzletemet a mai napon**

József főherceg-ut 3. szám

alatt, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár ujonnan épült palotájában

megnyitottam.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, tisztelettel 3010

Singer Sándor.

Dr. Halász miskolci szakorvos

„SANITOL”

száj- és fogápoló szerel

Minden eddig létezőnél tökéleseebb és megbízhatóbb szerek,

melyek a legújabbban megállapított tudományos és klinikai vizsgálatok alapján egyedül sikeres és helyesnek talált alapelvek szerint készülnek. Használati utasítás szerint eljávva, a fogakat megvédik a romlástól. Végtelen kellemes szájíz. Ideálisan tiszta száj és fogak. 2724

Megfizethetetlen előnyük,

hogy rendszeres használatuk mellett megvéd a heveny fertőző betegségektől (vörheny, kanyaró, to okgyik seb.) és azért gyermekek részére már ez okból is különösen áldásos a használatuk. Ideális szép és jó fogkefék. Kaphatók használati utasítással:

Vojtek és Weisz droguériájában, Aradon.

Nagy üveg szájviz 2 korona, kis üveg 1 korona 20 fillér. Fogper 1 korona. Fogkefe 1 korona 40 fillér.

Gépész

kerestetik vidéki iparvállalathoz, ki a kovács és lakatos munkát is érti. Írásbeli ajánlatok legutóbbi alkalmazás és fizetési igény megjelölésével Keppich Zsigmond papirkereskedésébe, Arad küldendők.

Csak írásbeli ajánlatok vétetnek figyelembe. 3045

Árverési hirdetmény.

Árverési hirdetmény.

Közhirre tétetik, hogy Ujfazekasvarsánd község tulajdonát képező törzsvagyonház — amely bolt és kocsmahelyiséggel szolgált — 1911. év január 1-től 6 (hat) egymásután következő évre **1910. évi szeptember hó 21-én, d. e. 9 órakor** Ujfazekasvarsánd községvezetésénél nyilvános árverésen bérbe adni fog.

Az árverési feltételek a körjegyzői irodában a délelőtti órákban megtekinthetők

Ujfazekasvarsánd, 1910. augusztus 7.

3048

Előljáróság.

vb. Schumann H. aradi cég csődtömegéhez tartozó, a leltár 245—299 tételei alatt 2037 korona 24 fillér összegben leltározott kétes követelések, a fennállásra és behajthatóságra vonatkozó szavatosság nélkül ajánlati úton eladatnak.

Ajánlatok 100 korona bánatpénzzel ellátva 1910. évi augusztus hó 16-án déli 12 óráig nálam nyújtandók be.

Az ajánlatok felett a csődválasztmány 1910. évi augusztus 17-én d. u. 3 órakor irodámban Hasszinger u. 3. szám alatt tartandó ülésen fog határozni.

Kuttu Alfréd dr.

342

ügyvéd tömeggondnok.

Magyar kir. államvasutak.

Nyári menetrend.

Érvényes 1910. május hó 1-től.

Arad-Budapest.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tves. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Arad	5-09	8-18	11-25	4-16	4-51	9-18	
Sofronya	5-21		11-41		5-08	9-30	
Kürtics	5-37	8-36	11-55	4-35	5-25	10-15	
Lökösháza	5-53		12-10		5-44	10-31	
Bánhid m. or	5-58		12-16		5-51		
Országút	6-02				5-58		
Kétegyháza	6-10	9-00	12-26	4-58	6-05	10-46	
Ujgyőcs	6-11	9-01	12-34	4-59	6-05	10-51	
Békes-Csaba	6-24		12-47		6-11	11-00	
Békes-Földvár	6-35	9-19	12-59	5-17	6-21	11-11	
Mezőberény	6-43	9-22	1-29	5-20	6-27	11-21	
Gyoma	6-56		1-42	5-31	6-38	11-33	
Mezőtúr	6-57		1-44	5-32	6-39	11-34	
Szalnok	7-07	9-41	1-54	5-39	6-49	11-44	
Gyoma	7-31	10-01	2-18	5-59	6-43	11-38	
Mezőtúr	7-36	10-06	2-25	6-04	6-52	11-47	
Pusztapó	8-02	10-29	2-53	6-21	7-25	12-14	
Pusztapó	8-03	10-30	3-01	6-22	7-26	12-15	
Szalnok	8-27	10-44	3-22	6-43	7-50	12-36	
Pusztapó	8-39		3-33		10-11	2-02	
Szalnok	8-52	11-00	3-47	6-58	10-27	2-18	
Ujgyőcs	9-10	11-12	4-03	7-12	10-43	2-34	
Békes-Földvár	9-20	11-19	4-15		1-01	3-05	
Ujgyőcs	9-44	11-35	4-38		1-26	3-28	
Békes-Csaba	9-49	11-37	4-43		1-30	3-32	
Táplógyörgye	10-08		5-02		2-01	3-53	
Táplózele	10-27		5-17		2-15	4-07	
Nagykát	10-51	12-06	5-43		2-29	4-21	
Táplózele	11-08		5-59		3-10	4-42	
Táplószőlő-Táplószőlő	11-22	12-29	6-11		3-22	4-54	
Mezőtúr	11-37		6-21		3-32	5-04	
Győcs	11-46		6-33		3-42	5-16	
Maglód	11-53	12-47	6-41		3-52	5-26	
Rákóc	12-17		7-07		4-22	5-56	
Köbánya fel. p. u.	12-23		7-13		4-28	6-01	
Budapest k. p. u.	12-30	1-15	7-20		4-35	6-10	

Budapest-Arad.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Szv. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Budapest k.p.u.	11-25				9-00		12-20
Köbánya felad. p. u.	11-32				9-10		12-30
Rákóc	11-43				9-17		12-37
Maglód	12-01				9-44		1-14
Győcs	12-08				9-52		1-22
Mezőtúr	12-15				9-00		1-14
Táplószőlő-Táplószőlő	12-21				9-11		1-22
Táplózele	1-01				9-21		1-31
Nagykát	1-11				9-41		2-19
Táplózele	1-21				9-58		2-43
Táplógyörgye	2-01				10-09		2-59
Ujgyőcs	2-11				10-24		3-10
Szalnok	2-21				10-37		3-12
Szalnok	2-35				10-50		3-40
Szalnok	2-55				11-09		4-07
Szalnok	3-17				11-25		4-27
Pusztapó	3-31				11-37		4-40
Pusztapó	3-41				11-48		4-55
Mezőtúr	4-01				12-02		5-21
Gyoma	4-17				12-10		5-24
Mezőberény	4-26				12-33		5-53
Mezőberény	5-00				12-40		6-08
Békes-Földvár	5-21				1-04		6-25
Békes-Földvár	5-37				1-13		6-31
Békes-Csaba	6-06				1-28		6-43
Kigyócs	6-36				2-05		7-13
Kétegyháza	6-49				2-17		7-25
Országút	7-03				2-29		7-38
Bánhid m. or	7-12				2-34		7-47
Lökösháza	7-17						7-52
Kürtics	7-25				2-51		8-01
Sofronya	7-41				3-05		8-15
Sofronya	7-52				3-15		8-25
Arad	8-07	12-12	3-29	6-24	9-21	12-12	6-00

Arad-Tövis.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tves. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Arad ind.	12-21	2-14	4-04	7-04	6-32	10-00	
Glogovác		2-28	4-15		6-43	10-21	
Cetoner		2-37	4-24		6-52	10-30	
Győrök Méné		2-49	4-37		7-05	10-37	
Ó-Paulis		2-55					
Pausis		3-02	4-48		7-17	11-18	
Baracsk		3-07	4-53		7-22		
M. Ráda (6)	12-55	5-15	5-01	7-42	7-29	11-58	
M. Ráda (1)	12-55	5-25	5-09	7-43	7-34	11-58	
Mitova-O.		3-38	5-24				
Konop		3-49	5-40		7-56	12-38	
Borzova		4-06	6-08	8-19	8-12	1-05	
Borzova	1-50	4-48	6-55	8-45	8-55	2-12	
Zám		2-00	7-31	9-11	9-20	2-50	
Var. Hlye		2-35	8-10	9-31	9-59	4-02	
Déva		2-58	8-45	10-03	10-39	5-17	
Piski (6)		3-09	9-02	10-11	10-52	5-41	
Piski (1)		3-16	9-17	10-23	11-07	6-00	
Szabócs		3-35	9-28	10-31	11-34	6-30	
Alvincz (6)		4-06	10-11	11-11	12-47	7-23	
Alvincz (1)		4-16	10-23	11-23	12-24	7-25	
Győrök Méné		4-27	10-33	11-33	12-37	7-41	
Csicsó		4-35	11-33	11-33	12-44	7-48	
Glogovác		4-51	11-33	11-33	1-10	8-21	
Arad (6)		5-21	12-00	12-00	2-21	9-30	

Tövis-Arad.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tves. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Tövis ind.	3-15	3-55	10-57	2-00	8-51		
Gy-Fehérv (6)	3-31	4-23	11-19	2-25	9-21		
Gy-Fehérv (1)	3-37	4-29	11-21	2-30	9-27		
Alvincz (6)	3-53	4-45	11-35	2-44	9-35		
Alvincz (1)	3-59	4-51	11-42	2-48	9-41		
Szabócs	4-21	5-33	12-16	3-34	10-20		
Piski (6)	4-40	5-33	12-35	3-57	11-17		
Piski (1)	4-56	6-15	12-55	4-12	10-30		
Déva	5-08	6-29	1-09	4-27	11-47		
M. Ráda (1)	5-35	7-11	1-39	5-10	12-33		
Zám	6-00	7-44	2-03	5-35	1-11		
Soborsin	4-15	6-23	8-17	3-33	6-38	1-33	
Borzova	5-05		8-58	3-57	6-58	2-45	
Konop	5-35		9-15	7-11	7-11	2-45	
Mitova-O.	5-53		9-25	7-21	7-21	2-51	
M. Ráda (6)	6-55	7-28	9-37	7-31	7-31	3-03	
M. Ráda (1)	6-05	7-30	9-44	7-37	7-37	3-03	
Baracsk	6-14		9-52	7-41	7-41	3-03	
Paulis	6-21		10-10	8-00	8-00	3-07	
Ó-Paulis	6-28			8-07	8-07	3-14	
Győrök Méné	6-38		10-14	8-16	8-16	3-22	
Csicsó	6-53			8-27	8-27	4-03	
Glogovác	7-08		10-39	8-38	8-38	4-12	
Arad (6)	7-21	8-54	10-50	8-52	8-52	4-25	

Arad-Temesvár-Jézsefváros.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tves. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Arad	6-15	12-17	4-48	7-44			
Uj-Arad	6-25	12-28	5-04	7-57			
Németh-Ságh	6-42	12-44	5-27	7-57			
Vinga	6-55	12-56	5-58	7-57			
Orczyfalva	7-06	1-07	6-08	8-08			
Merczifalva	7-16	1-17	6-23	8-08			
Szt. András	7-27	1-28	7-37	8-08			
Temesvár-Jv. ... trk.	7-44	1-45	7-57	8-08			

Temesvár-Jézsefváros-Arad.							
Állomások	Szv. I. II.		Gyv. I. II.		Tves. I. II.		Szv. I. II.
	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	Szv.	Gyv.	
Temesvár-Jv. ... trk.	6-00	8-45	2-24	9-00			
Szt. András	6-30	9-09	2-42	9-00			
Merczifalva	6-38	9-27	2-56	10-00			
Orczyfalva	6-44	9-42	3-08	10-00			
Vinga	6-54	10-05	3-17	10-00			
Németh-Ságh	7-11	10-23	3-30	10-00			
Uj-Arad	7-28	10-47	3-47	10-00			
Arad	7-38	11-00	3-56	11-00			

(Utánnomás nem díjaztatik.)

Olcsó bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

a „Kék golyóhoz“ 291

Arad, József főherceg-ut 11. sz.

Óriási nagy választék Schantouing, Rekord Ripsz selyem fényű ruha vásznak a legdivatosabb színekben. Himzett batisztok, Zephierek, kartonok, mosó és gyapju delainek az idény előrehaladottsága folytán rendkívül **olcsón** lesznek kiárusítva. Nagy parthio vétel gyermek Cloth és vászon kötőben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Akinek

ismeretségi híján

háztartásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
kísérőre,
gazdatisztra,
kulcsárra,
villanyszerelőre,
kertészre,

kulcsárra,
gazdasszoyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára
pénzbeszédőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
szagorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást, stb.
vagy

Aki

bérbeadni kíván

birokat,
házat,
vadászterületet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

Aki

mindenre vétel vagy bérbérvétel céljából keresi;

„ARADI KÖZLÖNY“

kis hirdetés

rovatát használja.

Adás-vétel.

Zálogházból

kiváltott arany, ezüst- és gyémánt-árakat vesz és elad Farkas Streicher Arad, Tökölly-tér 1. 2974

Egyfogatu

magyar hajtókocsi, lóval, lószerszámmal eladó. Megtekinthető délelőtt a várban. (Istálló.) 3040

Kertészet üvegházakra,

pajtákra, nagyobb mennyiségű ablak és zsalu olcsón vehető. Deák Ferenc-u 40. szám. 3009

Magánház kerestetik

megvételre vagy bérbé 4-5 szoba, fürdőszoba a hozzátartozókkal. Új ház előnyben. Ajánlatok kiadóhivatalba „Szobotka“ névre kéretnek. 3008

Petőfi-utcában

tehermentes emeletes bérház eladó. Cim a kiadóban. 2964

Ipari munkák.

Ügyes kártyos

olcsón ajánlkozik házakhoz dolgozni úgy helyben, mint vidékre. Stáhl M., Bercsényi Miklós-utca 82. sz. 2657

Betöltendők.

Gép- és gyorsíró kisasszony aki úgy a gép, mint a gyorsírásban teljesen perfekt s aki legalább négy polgári osztályt végzett, azonnali belépésre nagyobb irodába kerestetik. Csakis teljesen perfekt gép- és gyorsírók írásbeli ajánlataikat küldjék el a kiadóhivatalába „Gyors munkás“ jelige alatt, a fizetési igények megjelölése mellett. 3050

Gyakorlott és megbízható

gázszereplők felvétetnek jó jövedelem mellett. Jelentkezni lehet aug. 7-én d. e. 10-11-ig és 9-én d. u. 3-5-ig, a Magyar Benoid Gáz Részvénytársaságnál Pécskai-ut 18. 3028

Kereskedősegéd

kerestetik vidéki vegyeskereskedésbe azonnali belépésre. Román nyelv ismerete kívánatik. Ajánlatok „Vidék 50“ jeligére a kiadóhivatalba kéretik. 2988

Ügyes varrónányok

jó fizetéssel és tanulók is felvétetnek. Staudt és Társa, angol és francia női divat műterem Thökölly-tér 7. I. em. 3039

Lakás.

Egy erélyes

butorozott szalon villanyvilágítással külön bejárattal a lépcsőházból, kiadó. Bővebbet az emeleten a háztulajdonosnál, Szent Isván-utca 8/a. 3018

Rákóczy-utca 30.

egy 5 szobás lakás fürdőszoba és mellékhelyiségekkel kiadó. 3038

Kiadó

Batthyányi-utca 30. sz. alatt két szoba garcon uri embernek. Bővebbet a házfelügyelőnél. 3037

Azonnal kiadó

egy szép nagy szoba közöskonyhával, egy vagy két nő, esetleg egy pár ember részére. Vécsei-u. 12. 3044

Üzlet.

Kiadó

Pécskán, a főtéren egy üzlethelyiség lakással. — Bővebbet özv. Thurszky Nándornénál, Pécskán. 2805

Könyv és zene.

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90 ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat. — 30.000 kötetes zenekölcsönző intézet. — Confetti és lampionok legjutányosabb forrása. — Olcsóságok levélpapírosban. Üzleti könyvek: Strazzák stb. nagy raktára. — Irodai kellékek és írószerekben különlegességek. — Antiquarium. Kerpel Izsó könyvkereskedése Aradon. Telefon 385. sz. 525

Különlé

Dr. Vadász Armand

ügyvédi irodáját Luther Márton-utca 1. sz. a. (Suciú-ház, a törvényszéki palotával szemben) helyezte át. 2999

Abonenseket, iskolásfiúkat

teljes ellátásra elfogad Kohn Adolfné Petőfi-utca 6. sz. 3030

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban. Crépe papírok a legdivatosabb színekben. Nyári Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. Telefon 517. 167

Ha cigarettázik

használjon Progress szivarkahüvelyt, 100 drb. 26 fill. 1000 drb. K. 2-40. Egyedül kapható Ingusz I. és Fia könyv- és papirkereskedésében Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer János-utca. 1661

Intelligens háznál

2 deák teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban. 3043

Helyi ügynök Arad részére.

Egy intelligens, szorgalmas helyi ügynök, ki drogueriak, parfümeriak és fodrászknál, továbbá egy, aki fűszeres, gyarmataru kereskedéssel jól be van vezetve, magas jutalék mellett azonnal felvétetnek. Kérő ajánlatok német nyelven írva „Ostr. Aura Werke, Wien II. Valerierstrasse 6/p.“ küldendők. 3041

Özvegy urinő

keres, a következő iskola évre, vidéki uri családból egy kis leánykát ellátásra. Hol, a kiadóhivatal továbbítja. 3049

Az izr. Fiuinternátu ba még egy pár gyermek felvétetik.

Prospektussal szolgál

Steiner, Chorin Áron-u. 1. sz.

Ugyanitt javító-pót és magánvizsgálatra mérsékelt díjazás mellett előkészítetnek. 3072

14149-1910. kh.

Hirdetmény.

Városunk területén folyó év augusztus hó 1-én 35 drb. gazdátlan birka bitangóságban találtatván, felfogatott.

Felhívom az esetleges állattulajdonost, hogy tulajdonjogát hivatalomban 8 napon belül igazolja, ellenesetben az árverés f. hó 11-én megtartatni fog

Arad, 1910. évi augusztus hó 8-án.

Sarlot,
főkapitány.

13245-1910. kh. szám.

Hirdetmény.

A hazai állattulajdonosoknak rövid idő alatt esetleges állami támogatás mellett leendő felszaporítása tárgyában kiadott 45310-II-B. 1. számú nagy. kir. földművelésügyi ministeri rendelet az érdekeltek által hivatalom állategészségügyi osztályánál a hivatalos órák alatt bármikor betekinthező.

Arad, 1910. évi augusztus hó 3-án.

Sarlot,
főkapitány.

Aradi Fehérnemű Készítő Ipar Vállalat. — Freimann Lipót, tulajdonos.

Boros Beni-tér 7. sz.

Női hálókabátok

2.40, 3.—, 3.50, 4.—

Menyasszonyi kelengyek 200 K. tól 4000 ig.

Városi és megyei telefon 651.

Női nadrágok

2.—, 2.50, 2.80, 3.—

Férfi fehérneműek mérték szerint a legolcsóbb árban. A tavalyi mintagyűjteményemet olcsón kiárusítom. Vidéai meghívásokra dusan felszerelt új mintagyűjteményemmel azonnal jövők. Kiváratra költségvetéseket adok.

Figyelem! Gyermek intézeti fehérneműek olcsó árban.

2818

Aradinyomda részvénytársaság könyvnyomdája.

Nyomatott Berger és Wirth budapesti festőgyáranak festékével.